

14191.

Hungari Societas :

Aranyifju

72
422.5

235

12 Aranyjón

Színháztudományi Intézet
könyvtára 1962. sz. 14191.

~~M. Színházi Iskola
Széchenyi Könyvtár
1876. évi
14093~~

~~1934-8~~

ARANYIFJÚ

Bűnügyi történet 3 felvonásban
Irta Hunyadi Sándor

1934-8

A darab előadási joga kizárólag dr. Márton Sándor színpadi kiadványától (Budapest, IV., Bécsi-utca 1.) szerezhető meg. Az engedély nélküli előadást szigorúan bünteti az 1921. évi LIV. t. c. Copyright 1935 by dr. Alexander Marton, Budapest.

Színrekerült a Vígyszínházban (először 1933 dec. 16-án) a következő szereposztásban:

Az angol úr	Somlay Artúr	Detektívfelügyelő	Somló István
June, a lánya	Agai Irén	Az ékszerész	Gárdonyi Lajos
Társalkodónő	Zala Karola	Szolja	Mály Gerő
Pinto	Jávor Pál	Szállodaportás	Ajtay Andor
Az amerikai hölgy	Góthné Kertész Ella	Rendőr	Dózsa István
Rose	Titkos Ilona	Írnok	Kézdy Antal
Soffőr	Maklár Zoltán	Boy	Primusz István
Andrée	Fejes Teri	Joseph	Bárdi Ödön
Rendőrkapitány	Rajnai Gábor	Inas	Bondy István
	Rendőrségi szolgáló	Sándor Jenő	

Történik ma, a francia Rivierán

ELSŐ FELVONÁS

I. KÉP

(Villa terrasza Cannesban. Csillagos este. Mélykék perspektíva, a tenger lent lehet valahol a mélyben, a fehér köpárkányon túl. Háttal teljes sötétség, az előtérben lévő alakok azonban nagyon erősen meg vannak világítva. Néhány finom, kertibátor. Maga a villa oldalt, jobbra vagy balra lehet. Nem látszik belőle más, mint a feléje vezető út virágszegélye. Amikor a függöny szétnyílt, zene hallatszik. Valahol, kint a tengeren, vagy a part valamelyik hoteljében jazz játszik, annak a melódiaja szűrődik ide. A színen tartózkodó elegáns, kis társaság néhány másodpercig mozdulatlanul élvezi az este hangulatát. Közben a távoli zene elhal.)

JUNE (húsz éves, angol leány. Esti ruhában van. Arisztokrata. — Tei szível): Tündéri este!

SIR LAWRENCE (az apja. Fehérhajú öreg gentleman Frakkban. Fekete selyemszalagon a monoklijája): Kicsit fülledt.

JUNE: Ez azért van apám, mert mi angolok vagyunk. És megszoktuk otthon a hideg éjjeleket. De Pinto biztosan fázik. (A fiatalemberhez.) Úgy-e, magának az ilyen francia langyosság semmi?!

PINTO (portugál és délamerikai keverék. Arisztokrata, sőt herceg. Nagyon divatos, elegáns és kellemes. De azért kell benne valami nyugtalanító vonásnak lenni. Talán éppen az, hogy olyan túlságosan szép és perzselő, kareszű természetűvel, olajbarna arcával. — Mosolyogva jelez a lánynak): Óh, ami az én délyvidéki származásomat illeti, alig emlékszem már arra a helyre, ahol születtem. Amióta az eszem tudom, Franciaországban éltem. Hat hónapig Párizsban. Hat hónapig itt a Rivierán. — Jóformán hazám sincs, amióta a portugál trón összeomlott. Menekülnünk kellett. A családom kompromittálón jóviszonyban volt a dinasztíával.

JUNE: Szegény Pinto! (Az illendő, kis szü-

net után hátramegy a párkányhoz — kimutat a tengerre.) Látja azt a sárga pontot, ott messzi, kint a vizen?

PINTO (utánamegy): Látom.

JUNE: Az a mi jachtunk lámpája. — Tetszik magának a hajónk?

PINTO: Tetszik.

JUNE: Nem fél a hosszú tengeri úttól? — Attól tartok, hogy egyszer csak úgy torkig lesz velünk, hogy az Óceán közepén beugrik a vízbe és visszazúszik ide a barátai közé.

PINTO: Ószintén hálás vagyok Sir Lawrence-nak a meghívásért. Nagyon unom már az európai életet.

JUNE: Ez azt maga mondja? — A legsmartabb polócsapat kapitánya. — A legjobb társaság közepe . . .

PINTO (lenézően): Társaság! — Hígyje el June, már nincs is társaság a szó valódi értelmében. Sehoh nem lehet elzárkózni az alsóbb rétegek elől. — Botrány, hogy kiket vetek föl az idén a klubomba!

SIR LAWRENCE: Akkor talán én is bűnös vagyok ezen a területen. — Öt tagot ajánlottam a szezonban, a londoni klubom választmányának. Három kereskedőt, egy írórt és egy moziszinészt.

PINTO (vakmerően köpönyegét fordít): Nagyon helyesen. A világ haladásának van egy bizonyos vonala, amellyel együtt kell menni mindenkinek . . .

SIR LAWRENCE: Most aztán nem tudom, a két álláspontja közül melyiket veszi komolyan?

PINTO (egy kis zavarral): Nem tartottam illendőnek Sir Lawrence, hogy vitatkozzam önnel.

SIR LAWRENCE: Olyan öregnek tart?

PINTO: Olyan tiszteletreméltónak!

SIR LAWRENCE (kis biccentéssel megköszöni a bókot — a lánya felé fordul): Kezd hűvösödni. Megjött az északi szél. (Megsimo-

A Színházi Élet olvasóinak

20% kedvezmény KALLAI IBOLYA
kozmetikában, Rákóczi-út 36, I. 4. Tanfolyamok kiképzése

gatja June arcát.) Megkértem Miss Woodot, hogy hozzon ki nekéd valami sált.

PINTO (szolgálatkészen): Majd én...

SIR LAWRENCE (elhárítottán): Köszönöm. Én itthon vagyok.

(Klamegy a ház felé.)

PINTO (vár egy pillanatra, aztán amikor meggyőződött róla, hogy csakugyan egyedül vannak, odalép a lányhoz és féltelmetesen gyakorlott mozdulattal végigsímit a meztelen hátdán.)

JUNE (mintha összetörné az érintést): Ne nyúljon hozzám. Úgyis eléggé el vagyok pusztulva.

PINTO (nagy biztonsággal fölemeli a lány átlát, a szemébe néz): Igazán?

JUNE (halkan): Végem van.

PINTO (úgy csókolja meg a lányt, mint aki elbánt egy tetteletlen gyerekekkel).

JUNE (kibontakozik az ölelésből): Elhír egy kis őszinteséget?

PINTO (fanyarul): Ha muszáj!

JUNE (némi habozás után): Úgy volt, hogy Mason ezredes a hajónkon jön a görög szigetekig. Aztán, amikor megtudta, hogy apa magát is meghívta, zavartan dadogni kezdett. Végül lemondott!

PINTO: Szemtelen fráter, felelősségre fogom vonni!

JUNE: Ha az ilyesmi annyira zsenirozza, másokkal is baja lesz, Pinto!

PINTO (keserűen): Ne mondja?!

JUNE: Maga nagyon fent van, nagyon divatos, Pinto! Boldog az a rout, ahova maga elmegy. — És még sincsen igazi jó pozíciója az emberek között. Még apa sem volt túlságosan boldog, amikor forszírozni kezdtem magát a házuknál.

PINTO (keresi a kalapját): Nahát nekem ebből elég volt!

JUNE (marasztalóan): Ha igazán vonzódná hozzám, inkább örülne, hogy ilyen őszinte vagyok. — Hiszen ez azt jelenti, milyen fontos maga a számomra.

PINTO (leteszi a kalapját): Érdekes!

JUNE: Maga csupa gazdag ember közt él itt. — Azok pedig irtóznak mindenkitől, akinek nincs szemmel látható vagyona. — Nem bíznak délamerikai ültetvényeiben. Messzi dolog, homályos dolog. — Gyanakodva nézik a maga pazarló életét...

PINTO (kissé gányosan): Nem hittem volna, June, hogy törődik az anyagi viszonyaimmal.

JUNE (nyíltan): Törődöm! — Elképzelem, hogy milyen életveszélyes küzdelem lehet, gazdagnak látszani semmiből! — Becsülöm érte, hogy ilyen keményen tudja csinálni. (Megfogja a fű kezét.)

PINTO: Hát jó. Bevallom, hogy nyaktörő pályán lovaglok. — Izgatja? — Mert engem izgat.

JUNE: Saint Sauveur, akit sok más úr között szintén meghívott apa, nevetni kezdett, amikor a maga nevét hallotta. Nyíltan kijelentette: nem hiszi, hogy maga velünk fog jönni. Egyszerűen azért nem, mert nincs pénze. — Sem pénze, sem ideje. Mosolyogva dicsérte magát. De közben azt magyarázgatta, hogy ez a gazdag tengerpart a maga üzlete, vadászterülete...

Nem hagyhatja itt szezon idején, ahogy a kereskedő nem húzhatja le a boltja redőnyét a magánpassziói kedvéért.

PINTO (főlháborodva): Igy állunk! Na majd...!

JUNE: Tegye jégre a haragját, Pinto. — Sokkal fontosabb, hogy rendbejőjjön a mi kettőnk ügye.

PINTO (még mindig dühöng): Az ördög vigye el őket!

JUNE (józanul): Lehetséges, hogy annak az úrnak igaza van? — Nem fog velünk jönni?

PINTO: De mennyire megyek. Majd megmutatom én!...

JUNE: Pinto! Mi nagyon hosszú kalandozásra készülünk. Bejárjuk az egész világot. Talán egy évig is eltart majd az út.

PINTO: Hát aztán?!

JUNE: ...Az ilyesmi akkor is tömérdek pénzbe kerül, ha valaki vendég jachtot. Gondoljon csak rá, hogy kiszállunk Japánban és Indiában. Megnézzük Amerikát... Amilyen tónusban maga költ, egész kis vagyonra lesz szüksége!

PINTO: Majd előteremtem, ami kell!

JUNE: Megtudja tenni?

PINTO: Remélem!

JUNE: Csak reméli?

PINTO: Biztosra veszem. Vannak forrásaim.

JUNE: Kövessen el mindent, amit tud. Nem bánom, akárhogyan csinálja, de jöjjön velünk! Akarom!

PINTO (csábítóan): Akarja?

JUNE (haldós komolysággal): Ebből a szempontból csöppet sem vagyok modern. Olyan messzi mentem el magával, hogy talán beléhalnék a szégyenbe, ha nem lehetek a felesége.

PINTO: Hát legyen! — Magammal viszem azonnal. Szöjkünk!

JUNE: Nem, nem. Nem szeretnék semmi társasági botrányt. Nem mintha félnék. Én nem félek. — Magát sajnálnám!

PINTO: Drágám. Hiszen hiába kérném meg a kezét. Nem adnák hozzám.

JUNE: Most nem. Apa alig ismeri magát. De egy év sok idő. Levennénk a lábáról. Kitálalnánk valamit. Valahol a polinéziai szigetek körül bánásznék a vízbe. Maga utánam úszna. Eljátszanánk, hogy megmentette az életemet... (Majdnem sir.)

PINTO (nevet): Micsoda romantika!

JUNE: Tíz nap múlva indulunk. Legyen útrakész. Meglátja, megérdemlem a fáradságot. Ha egyébre nem is kellek már, gondoljon arra, hogy milyen gazdag vagyok. Milyen óriási coup!

PINTO: Kolosszális nőcske maga, June!

JUNE: Undorodik tőlem, hogy ilyen nyíltan fölkinálkozom? Miért bolondított meg? (A homlokához nyúl.) Nem is értem, mivel csinálta?

PINTO: Kíváncsi rá?

JUNE (szomjasan): Nagyon!

PINTO: Azt hiszem, June, hogy az eddigi udvarlói mind rossz szögből közeledtek magához. Nem akarok intrikálni ellenük, de biztosra

Beretvás pasztilla fejfájás ellen

veszem, hogy a legtöbben a raisont vették észre magával kapcsolatban.

JUNE: Könnyen lehet. De az ilyeneket rögtön elhárítottam.

PINTO: Marad a kisebb rész. A költői lelket keresték. Nem csudálom. Hiszen maga csupa lélek. Partóíjje van a lehelletének... Hanem az ilyen szerelmek rendezésén unalmasak...

JUNE (*majdnem mosolyog*): Igaz. Irtózatosan unom az ilyen lelki embereket a finomságokkal. Kissé demodé már a metodóusok.

PINTO: Na látja! — Biztosan én vagyok az első magánál, aki nem voltam sem okos, sem finom. Hanem egyszerűen csak férfi.

JUNE: Hogy érti ezt?

PINTO: Úgy, hogy amikor megláttam, nem jutott semmi más az eszembe, mint, hogy — milyen a térde, a háta? Hogyan húzza le a harisnyáját?

JUNE: Kérem szépen! (*Befogja a fülét.*)

PINTO: Azt érzi nálam, milyen halálosan vágyakozom magára. Az orrommal, a fogammal, minden csöpp véremmel, a csontjaimmal!... (*Megfogja a lány vállát, aki közben hátat fordított, a fülébe zenéli.*)... Milyen lenne, ha egy reggel együtt ébrednénk föl? A feje a karomon. Hogy ugrana ki a paplan alól? Hogy bújna belé a papucsába? — Nézném az ágyból, hogy fut egy kis selyem semmisséggel a vállán a fürdőszoba felé...

JUNE: Elnszadok, ha nem hagyja abba!

PINTO (*öntellenen*): Tessék! (*Eltengedi.*)

JUNE (*egy kis szünet után — megalázva*): Nem tudok megmozdulni!

PINTO (*diadalmasan*): Na látja! (*Újra közeledek a lány felé, azután megáll és illedelmes pózba helyezkedik, mert a ház felől jön Miss Wood.*)

MISS WOOD (*igen elkélt külső vénkisasszony. Egy árnyalattal több mint a lársalkodónó. Megjelenik a színen — Junehoz*): Tessék, itt a sálja kicsikém!

JUNE: Köszönöm. (*Nyakába veti a sált.*)

PINTO (*nagyon józód modorban*): Jóestét Miss Wood.

MISS WOOD (*elég nyájasan*): Jóestét kívánok! — Sir Lawrence bocsánatot kér öntől. — Lepihen. Reggel hatkor jön hozzá a tenisztréner.

PINTO (*megnézi az óráját*): Ejnye! (*Nyul a kalapja után.*)

JUNE (*fájdalmasan*): Máris menekül? Az első aprosra?

PINTO: Maga mondta, hogy legyek útra-készen. Hát én igyekszem.

JUNE: Na de jóéjszakát...

PINTO: A legfontosabb pénzemberem ilyenkor ott szokott szórakozni a Majesticben. (*Megint az órájára pillant.*) Talán még elcsípem.

JUNE: Az más. Akkor siessen! Menjen, fedtesse kétvállra a pénzemberét. (*Általános búcsúzás.*)

PINTO: Viszontlátásra June! Viszontlátásra, Miss Wood! (*Fejébe vágja gyönyörű panamakalapját és elúlnik.*)

JUNE (*hátraszalad és keresztülhajtja a kőpárkányon, a távozó fiú után*): Isten ve! Sok szerencsét! És ahogy mondtam! Mindenáron! Tűzön vizen keresztüll!

PINTO (*csak a hangja hallatszik a távolból*): Meglesz June! Viszontlátásra!

JUNE: Isten ve! Isten ve! (*Integ a messziségbe.*)

MISS WOOD: June! Ne hajoljon ki olyan mélyen. Le talál szédülni!

JUNE (*visszafordul*): Talán nem is lenne baj, ha összezúznám magam odalent a szíklákon!

MISS WOOD: Na, fiacskám! (*Intően fölemeli mulatóujját.*)

JUNE (*szenvedélyesen*): Megfigyeltem Miss Wood, hogy azok a férfiak, akik igazán jók és hűségesek, rendszeren csunya, vagy furcsák, vagy legalább is nem szépek! — Mintha szépség és jószág nem menne együtt! Viszont a bátrak, a tehetségesek! Drága Miss Wood gondoljon csak a bátor férfiakra! — Wiley Post, a pilóta félszemű, Peary sánta volt. Millison doktor, akit élve elégetett a röntgen, pocokos. — És így tovább, ezer, meg ezer példát tudnék mondani erről!

MISS WOOD: Ez nagyon érdekes, June! — De hogy jut ez éppen most az eszébe?

JUNE: Mert kíváncsi vagyok rá, hogy mi történne velem, ha kiválasztanám magamnak a legelszántabbat ezek közül az önzó, szép fiúk közül, akik itt póloznak, golfoznak és táncolnak körülöttünk?

MISS WOOD (*szörnyűködve*): June!

JUNE: Mit gondol? Ha odaadnám neki mindenemet, az utolsó lehelletemig, kapnék érte cserébe legalább egy parányi irgalmat?

MISS WOOD (*világosság gyúl a fejében*): Azt az urat gondolja, aki most elment? (*June néma bölintésárá.*) Én nem tudom édes, kis June. Én is csak azóta ismerem, amióta maga. Három hete sincs, hogy bemutatták a lóversenyen.

JUNE (*Miss Wood mellére bújlik*): Olyan borzasztó szerencsétlen vagyok. Úgy félek. Kérem, ne áruljon el a papának!
(*Sötétség, a szin elforog.*)

II. KÉP

(Fényűző hálószoba Cannes egyik hoteljében. Az indiai maharadzsa vagy az amerikai milliárdosasszonyok apartamentjához szoktak tar-

különböztetjük meg a valódi bankjegyet a hamisítványtól

ASPIRIN-
TABLETTÁKON is megvan a valódiság jele: a Bayer-kereszt.

Meghülés első jeleinél és fájdalmaknál Aspirin-Tabletták

Gyógyszertárakban kapható

lozni az ilyen édesen világoskék, csupa csipke és tejszínhab hangulatú hálószobák. — Másfél órával az első kép után. A csillár ég.)

ROSE (nincs még harmincéves. Komorna. A szigorúan szokásos, fekete dresszben, kis fehér csipkegallérral és manzsettával. Sápadtbőrű szép nő. Síma, kitűnő, hideg modora van. Első pillanatra ideális cselédnek látszik, csak kellő figyelem után lehet észrevenni, hogy a sorsdhoz képest túlságosan fölényes. — Beereszti az ajtón a soffőrt, együtt jönnek a szoba közepe felé): Na végre!

A SOFFÓR (igen rendes külsejű, negyvenéves férfi. Akár úrvezélnék lehetne nézni, ha nem viselne kamáslis soffőr-libériát): Öt perce jöt-tünk meg, csak a garázsba tóltam a kocsi-t.

ROSE: Hol voltak?

A SOFFÓR: A Majesticben vacsoráztam. Aztán odajött a fiúja. Együtt hoztam őket haza. Lementek mind a ketten a bárba.

ROSE: Megint le fogja magát inni.

SOFFÓR: Hagyja a szerencsétlent. Szerel-mes.

ROSE: Utálatos nézni, hogy lóg azon a fekete kölykőn. A nagymamája lehetne. — Tudja mekkora fiai vannak ennek az asszony-nak? — Mint maga. Az idősebbik szenátor Winnipeghben.

A SOFFÓR: Hogy engedhetik így az anyju-kat?

ROSE: Ezzel a nővel nem lehet bírni. Futó-bolond. Minden évben kifosztja valami úri Alfonz. Tavaly is így volt. Öngyilkos akart utána lenni.

SOFFÓR: Pedig ez a mostani fiúja is nagyon csúsztatni kezdi. Talált magának valami gaz-dag angol lányt. Egyik sem tud a másíkról. Amíg ez alszik, azt főzi. Minden délelőtt ott van náluk a villájukban.

ROSE: Én nem is tudom, miével szereti ez az asszony a férfiakat? Hiszen húsa sincs ennek. Az arca a fölnél van feszesre varrva. Nincs ezen egy centiméter igazi bőr.

SOFFÓR: Még jó, hogy ilyen. Másképp nem tudnám magam rászánni! (Öngyujtót és cigá-rettét vesz elő.)

ROSE (ingerülten becsapja a tárcát): Megvan maga örülve? — Itt akar rágyujtani? Hogy megérezze a füstöt?

SOFFÓR (idegesen): Rendben van. Elfelejtettem. Ideges vagyok. Nem érti? (Elleszi a cigá-rettét, a toalettaszákhöz megy, kinyitja egy arany-sztnú doboz födelét, belenéz.) Hiszen itt vannak az ékszerai.

ROSE: Ezek rongyok. Az egész együtt nem ér meg kétezer dollárt. — Mondtam már, hogy egy értékes holmija van csak. A gyöngye.

SOFFÓR: És igazán nem teszi le soha a nyakából?

ROSE: Nem. Rajta van akkor is, amikor alszik.

SOFFÓR: Micsoda hülye szokás. Most ebbe bele fog halni.

ROSE: Mindjárt itthon lesz. Megfürdik. Le-fektetem. Beveszi az altatóját. Öt perc múlva aluszik, mint a bunda. Akkor maga előjön az ágy alá. Elvégzi vele... (Mert a férfi különös grimaszú pdg.)... Mondani akar valamit?

SOFFÓR: Csak eszembejutott a dolog. Már előre az idegeimre megy az egész ügy.

ROSE: Ez jó! — Egy alvó vénasszonytól fél. Óriási!

SOFFÓR (ingerülten): Nézze, ne ugráljon Rose! Ha olyan könnyű, csinálja maga. Kül-lönben is fáj a fogam. — Mért muszáj éppen ma? — Jobb lenne holnap.

ROSE: Vagy holnapután. Vagy azután sem. SOFFÓR: Tudja mit? Én azt sem bánom. Keressen valaki mást.

ROSE: Gondoljon rá, hogy milyen gazdagok leszünk, ha el fogjuk adni a gyöngyét. Itt két órára készen van minden. Reggelre Génua-ban vagyunk. Délig ide be nem jön senki. Hol leszünk mi már akkor? Valahol kint, a nyílt tengeren.

SOFFÓR: És akkor utóleri a hajót a rendőrség rádiótárvirata. Visszahoznak. Három hónap múlva már ítéletet is kaphatunk. Láta már, hogyan dolgozik a guilótin?

ROSE (nagyon idegesen): Ne tegyen idegessé! Tudja jól, hogy hamis útlevelel utazunk. — Azt gondolja, hogy nagytűtővel fogják meg-nézni a Földközi-tenger összes hajóin az utasokat, mert Cannesban elvitték egy gazdag csikágói hiszterikának a gyöngyét?

SOFFÓR: Magának könnyű. A szomszéd szobában fog úlni, amíg én itt azt a dolgot csiná-lom. Az egész ügy az én nyakamon van. Maga csak felez a hasznon. Hanem vigyázzon! Ha engem megfognak, én elfütyülök, hogy maga találta ki a dolgot. Aminthogy maga is találta ki az elejétől a végéig.

ROSE: Ez megint remek. Nem magának jutott az eszébe, mindjárt az első éjjel, amikor jóba lettünk?!

SOFFÓR: Én csak viccből mondtam. De maga mindjárt komolyan vette. Röggtön me-sélni kezdett a gyöngyéről. Erre én mondtam, hát jó, vegyük el tőle valahogy.

ROSE: Na látja.

SOFFÓR: De azt már megint maga mondta, hogy akkor ezt meg azt kell csinálni az asszony-nal... Merje tagadni, hogy maga már akkor kezdte bújni a hajómenetrendeket, amikor én még abszolúte nem is akartam semmiről tudni.

ROSE: Nahát nekem elég magából. Látom, hogy maga az egészet rám akarja kenni. Mintha nem tudnám miéle ember maga. Mit játssza nekem a bárányt?!

SOFFÓR (halkan de fenyegetően): Hallgas-son Rose! Mondtam már, hogy ideges vagyok. Pórnul járhat!

ROSE: És én talán nem vagyok ideges? Nézze, ha úgy fél, ne csinálja! Menjen innen a fenébe. Penészedjen meg a volnantál. Másszon esőbe-sárba kerekét szerelni a kócsi alá. Csókoljon kezét tovább is a kétfrankos borralalókért, amíg össze nem törj magát valami karambolnál.

SOFFÓR (gúnyosan): Jó pofa maga Rose! Úgy tesz, mintha egyedül énrám gondolna.

ROSE (elfojtott szenvedéllyel): Nahát ma-gamra is gondolok. Én is szeretnék egy kicsit jobb életet. Nemcsak nézni, hogyan csinálja más! Én sem vagyok örökre cselédnek való! (Hirtelen gondol egyet.) Vagy... azt hiszi, hogy nem lennék jó úriasszonynak?... (Valami izgatott felkiáltkozással egészen közel megy a férfinhoz.)

SOFFÓR (meglepdök, de aztán elfogja az izgalom): Hallja Rose!... (Rövid habozás után megfogja a komorna fejét, hosszan megcsókolja.) Mjt gondol, lehet nekünk együtt jó életünk azután?!...

ROSE: Hogy gondolom-e?! (Füledten.) Maga énbőltem még csak kóstolót kapott édes fiam! (Ingerlően kitér egy újabb kelés elől, amelyet a férfi izgatottan kezdeményezne.)

SOFFÓR (nagyon is fűteni kezdi a kétféle izgalom, látszik rajta, hogy csak erőlteti a nyu-galmat, az ágyra néz, amely duzzadó párnáival ural-

codik a színen, mint egy fehér mennyország): Azt sem szeretem, hogy talán egy óráig is ott kell feküdni majd az ágy alatt. Kemény a par-kett.

ROSE: Kemény a parkett. (A földre néz.) Aládughatok innen egy kis szőnyeget. (A föld tel van apróbb-nagyobb szőnyeggel. Egyet, amelyiknek az alakja megfelel, az ágy alá csúsztat.)

SOFFÓR: Persze, hogy egészen más! (Azon az oldalon, ahonnan a közönség nem láthatja, letenyerel a földre, az ágy alá mászik, onnan beszél.) Feküdjön le csak egy ágyra Rose. Úgy ahogy ő szokott feküdni. Aztán oltsa el a villanyt.

ROSE: Miért?

SOFFÓR: Ki akarom számítani körülbelül, hova kell állni majd a sötétben?

ROSE (tefekszik az ágyra, de előbb eloltja a villanyt. Teljes sötétség. Csak sejteni lehet, hogy mászik ki a soffőr az ágy alól, hogy hajlik a fekvő nőalak felé. Hirtelen egy izgatott és ingerült »Na!« hallatszik, ahogy egy megrémített nő kiált föl. Röggtön utána világosság. Rose felül az ágyon).

SOFFÓR: Mit kiabál?

ROSE: Na hallja. Még most is reszketek, hogy megfogott. (Ahelyzethez illő, torz mosolylyal.) Jő volna már túlesni rajta. Réim izgatottak vagyunk mind a ketten.

SOFFÓR: Olyan ember nincs, aki ezt nyugodtan tudná csinálni.

ROSE (figyel az ajtó felé): Pszt! (Odamegy az ajtóhoz, látja, hogy nincs senki — visszafordul.) Most már ideje lesz, ha visszamegy az ágy alá... Most már minden percben jöhet...

SOFFÓR (mialatt lassan, gondosan fölhúzza mindkét kezére azt a bizonyos sárgás gumikesztyűt, amiben nem lehet ujjlenyomatot hagyni.) Csak ezt a dolgot nem szeretem az ágy alatt. Nem jöhetnek be ide, amikor elaludt, — kívülről?

ROSE: Ezerszer megmondtam, hogy nem. Magára zárja az ajtót. Feszegetni akarja? Lármát akar csinálni?

SOFFÓR (savanyúan végignéz az ágyon, aztán nagyot lélekszik — elszántan): Nahát gyereünk! Aztán egyen meg mindent a fene. (Mint az előbb, az ágy alá mászik.)

ROSE: Megjegyzem, nem is olyan rémes, amit csinálunk. Még ennek a nőnek is jót teszünk vele. Hisz ez belebolondulna, ha egyszer rájönne, hogy utálja és fosztogatja a babája. Így lefekszik. Elalszik. Nem is tudja, hogy nem fog fölébredni többet.

SOFFÓR (a fejét és a vállát kidugja az ágy alól, intően, egy kicsit szomorúan): Nézze Rose! Ezt ne feszegetjük. Mert ha sokat beszélünk róla, itthagynom az egészset! Hallgasson. Hallgatok én is.

ROSE: Én nem beszélek.

SOFFÓR (a feje, fél válla látszik): Igazán nem látni sehonnan az ágy alá?

ROSE: Nem látni. Százszor megnéztük. (Azért újra kipróbálja a dolgot. Ledob a földre valami tárgyat, lehajlik utána.) Még így sem.

SOFFÓR: És mi lesz, ha nem jön haza, ha nem fekszik le, vagy nem alszik el? Ha nem lesz minden előre úgy, ahogy maga mesélte?

ROSE: Megörjít ezekkel a kérdésekkel. Két éve vagyok nála. Mindig így volt. Miért ne lenne máma is éppen így?

SOFFÓR (gúnyosan): Bocsánatot kérek, hogy érdeklődni merem.

ROSE (ingerülten): Meg van bocsátva.

SOFFÓR: Azt sem látom tisztán, hogy adjuk majd el ezt a gyöngyöt? Ott lesz a nyakunkon. A végén el fogjuk vesztegetni krajcárókért, valami zsaroló orgazdának.

ROSE: Ettől se féljen. Tudom, hogy van odaát. És ott a bátyám, aki ékszerész... (Összerezzen, elhállgat, feszülten figyel. Sultogva.) Zúg a lift. Más lakás nincsen ezen a szárnyon. ... Jön!... (Egy gyötrelmes mozdulattal.) ... Már csak egy negyed perce van... már annyi sincs... Nincs idő visszatáncolni többet!... (Alig lehelve.) Vigyázzon! Vigyázzon! (A soffőr feje eltűnik az ágy alatt.)

(Az előbbi dialóg végig gyorsan, fojtottan, félhangon zajlott le. Alapjában véve simának kellett lenni, szinte úriának, hiszen a komorna is a soffőr is, kitűnő modorú, tuzus cseléd. Semmi démoni grimasz, vagy izgatott lihegés. Néhány apró hangszűlyal, gesztussal és gyors szemvillanással szabad csak aldfsűteni a párbeszédet, hogy érezni lehessen, itt most ezek ketlen az tárgyalták meg, hogy fozják meggyilkolni az úrnőjüket. — Mialatt a lift zúgása erősödik, a komorna rendbe-szedi magát. Szinte letörni arcáról a régi kifejezést, a szeme, szája sugározni kezd az édes szolgál nyájasságtól, úgy siet oda az ajtóhoz, hogy idejében kinyitssa az érkező előt.)

ROSE (kingyította az ajtót, hangtalan, mely bókol csúnd úrnőjének).

MRS BENSON (az asszony, akil meg akarnak ölni, nagyon öreg lehet már, de szemérmellenül meg van fiatalítva. A festék és a modern kozmetikai sebészlet diadala. A haja platinaszőke. A szája vérsiros, erősen aláfestett szemén hosszú, műszempilla. Roppant fényűzőn van öltözve, valami nagyon dekolált estélyi ruhába. A nyakán ott az offenzív, nagyszemű gyöngyosor. A vállán hermelin- vagy csincsililla-bélpő. Egészen véve fölháborító és elsmorító látvány. Mégis, talán inkább szánalmat ébreszt, mint ingerültséget. Fel van dűlva. Köszönés nélkül jön be. Rá sem néz a komornára. Tárgyait: köpenyét, retiküljét, kesztyűit és egy hosszszárú rózsát hanyagul a földre szórja. Végigmegy a szobán és eltűnik a spanyolfal mögött, amely az ágy közelében áll. A hisztériás asszonyok ideges fejhangján — parancsolóan:) A felete kimonóm!

ROSE: Igenis, Madame! (Alázatosan összeszedi az elhullatott dolgokat, majd a díványra tett selyem halmzából kiválasztva a kívánt kimonót, besiet a spanyolfal mögé. Néhány pillanatig egyik sem látható. A komorna nyilván velkezeti úrnőjét.)

MRS. BENSON (csak a hangja hallatszik, egy kis csúnd után): Jól van... Vigyázzon...

(Idegesen.) Húzza le már a harisnyám, nem látja, hogy tartom a lábam...

ROSE: Igenis Madame!

MRS. BENSON (főlként): Jaj de hideg a keze Ne nyúljon hozzám!... Olyan hideg a keze, hogy borzasztó!

ROSE: Attól van mert rosszul vagyok kérem. Ráz a hideg. Elrontottam a gyomrom.

MRS. BENSON: Nem tudok mit csinálni a gyomrával, De mások, ha ilyen hideg a keze, melegítse meg valamin. Így ne érjen a bőrömhöz. (Belebújít a kimonóba, a meztelen lábán arany-piros papucs. Kijön Roseval együtt a spanyolfal mögül.)

ROSE (indul balra a kis tapétaajtó felé, már a kilincset is megfogja): A fürdőt, hogy parancsolja, langyosra vagy melegebbre?

MRS. BENSON: Hagyja csak. Ma nem kell a fürdő.

ROSE: Nem méltóztatik ma fürödni? (Alig tudja elleplezni megdöbbenését.)

MRS. BENSON: Nem. (Odamegy a toalett-asztalhoz, leül a tükre elé, sminkelni kezdi magát.) ROSE (a háta mögül rémült és sötét pillantást vet rá, még az ágyon is villan egyet a szeme aztán mézédés hangon): Itt az altató Madame. (Kiveszi az éjjeli asztalkából a kis üveg tubust, tölti egy félpohár vizet): Méltóztat parancsolni, hogy belétegyem a pasztillát?

MRS. BENSON (bosszúsán): Hagyjon már békén! (Egészen közel hajlik a tükörhöz, a szemén babrál valamit, kinos csend után.) Adja csak ide az új szempilláimat Rose!

ROSE (aki feszülten vár, egy kis doboz után nyúl és úrnője kezébe adja).

MRS. BENSON (kiveszi belőle a preparált szempillapárt, ragasztgatja).

ROSE (nyel egy nagyot): Bocsánatot kérek. Madame még vendéget készült fogadni ma éjjel?

MRS. BENSON (elhűlve, méltatlankodva): Mi volt ez Rose? Megőrült? Figyelmeztetem rá, hogy még egy ilyen konfidencia és el fogunk válni egymástól. Pedig sajnálnám. Eddig nagyon meg voltam elégedve magával.

ROSE (reszket az izgalomtól, de mégis sikertül elindítania a könnyeit): Bocsánatot kérek, csak azért mertem szólni, mert annyira ragaszkodom asszonyomhoz. Ma este semmit sem tetszik úgy csinálni, mint ahogy megszoktuk. Már akkor láttam, hogy valami bánata van, amikor kinyitottam az ajtót. Féltém.

MRS. BENSON (megbánja érdességét): Jól van. Már nem haragszom.

ROSE: Annyi ideje szolgálom már úrnőmet. Ambicionálnám, hogy mindent a kedvére tudjak tenni.

MRS. BENSON (ellágyulva): Ne pityeregjen. Tudom, hogy maga derek, hűséges lány. Megszerettem. Megnyugtát, hogy itt alszik mellettem a kamrácskájában. Nem szabad haragudnia rám, ha néha idegeskedem. Én sem vagyok földöntúli lény. Lehetnek ingerült hangulataim. Legyen maga a türelmesebb hozzám, mint én magához.

Grafológiai szelvény

Aki ezt a szelvényt néhány sor tollal írt frással, kor és nem megadásával, megcímezt és **felülbélyegzett** válaszborítékkal és **50 fillérrel** (bélyegben is lehet, külföldről megfelelő számú Coupon réponse international) szerkesztőségünkbe (Erzsébet-körút 7.) „Grafológia” jelzéssel eljuttatja, annak grafológusunk **Dr. Bendetz,** levélben ad analízist.

ROSE (hálás bókot csinál, kezét csókol): Köszönöm Madame!

MRS. BENSON (nyájában megveregeti Rose arcát): Milyen friss arcoskája van. Milyen jó, feszes bőre. (Irtigyen gusztálja.) Hány esztendő maga Rose?

ROSE: Majusban leszek harmincéves.

MRS. BENSON (sóhajjal): Harmincéves! Milyen harmatos ifjúság Milyen gyönyörű!

ROSE: Óh, asszonyom sem lehet több harmincöt—harminchatnál.

MRS. BENSON (a gyomra mélyéből feltörő, öngyötör sóhajjal) Bár még egyszer ötvenéves lehetnék! Csak ötvenéves!... (A karját szenvedélyes sóvárgással szétjárja, aztán mindjárt összeomlik, a fejét szomorúan az asztal szélére hajítja. Néhány pillanatig így marad, majd magához tér, kinyitja az ékszereskatulyát, kivessz valami apróságot): Fogja. Magának adom ezt a kis brost. El van törve. De ha megcsináltatja, még mindig egész csinos lesz...

ROSE (túlzott hálával) Óh, Madame... (Görcsösen szorongatja öklében az ékszert.)

MRS. BENSON: Most menjen. Aludja ki magát szépen! (Még simogatja.)

ROSE (nagyon nem akar menni): És... később sem parancsol majd csöngetni Madame? Mert boldogan virrasztanék esetleg...

MRS. BENSON (feddőleg): Rose!

ROSE (nehéz szívvel): Jó éjszakát kívánok Madame! (Kimegy, miután egy óvatlan pillanatban, sötétben villanó pillantást küldött az ágy felé.)

MRS. BENSON (néhány másodpercig egyedül marad. Először az ablakhoz megy, félrehúzza a függönyt, sóhajta az ablakfélfához támaszkodik, mintha élvezni akarná az éjjeli levegőt. Látszik a csillagos ég. Messziről a Valencia melódiaja drad, betöltve pezsgő és vidám ritmusával az egész színt. Amikor az ábrándozásból ével volt, az asszony tükre elé lép. A gyöngye csatjához nyúl, négyezer-ötször is levezi a láncot, aztán rögtön visszakapcsolja a nyakába, mintha azt próbálná, melyik a leghatásosabb forma ehhez a gesztushoz. Majd leül. Míg néhány igazit az arcán. Parfümszóróval a hóna alá és a nyakába fúj. Aztán mindenféle pózban meregetni kezdi magát a tükörben. A színésznőnek kell megcsinálni, hogy ez a játék érdekes és különös legyen. Kis csönd után a lift zúgása hallatszik. Mrs. Benson fölkapja a fejét, lábujjhegyen a küszöbhez surran. Pillanatig hallgatódzik, aztán kinyitja az ajtót.)

PINTO (belép, egyenesen az asszony karjába, meg akarja csókolni hátul a nyakát).

MRS. BENSON (diszkrét ijedelemmel befogja a fölt, a homlokát nyújtja): A homlokomat!

PINTO: Nem szeretek éjszaka idejönni magához. Ez a hotel tel van amerikaiakkal. Kompromittálom. (Leteszi az ágy végébe a kalapját és frakkabáját.)

MRS. BENSON (bánaos gesztussal): Hol van már az én presztízsem! Úgy veszem észre, hogy inkább maga fél. Kinos vagyok magának?

PINTO (szemrehányóan): Erre magyarázza a gyöngédségemet?

MRS. BENSON: A viláért sem szívem. — Bocsánat. (Egy kis kerekas, italos asztalkát töl a közpére, tölt, kever.) Rám bízva, hogy mit adjak inni?

PINTO (nézi az asszonyt): Egész este néztem. Tudja, hogy a ruhája remek kicsikém? (Égő cigarettával jött be, azt most leteszi a toalett-asztalon egy hamutartóra.)

MRS. BENSON (keserűen): Kicsikém?!

PINTO (*csodálkozik*): Megbántottam?

MRS. BENSON: Valami összeszorította a torkom. Hűszéves lányoknak szokták azt mondani, hogy: kicsikém...

PINTO: Hagyját már békében a húszéves lányokkal. Mennyit magyarázzam, hogy negyvenötéveses kora előtt egy nő nem számít. Nincs igazi érzékisége.

MRS. BENSON: Hagyjuk. Akármit mond, mégis csak fáj. (*A fiú mellé ül a dívánra, nagyon komolyan, főságosan.*) Hogy hozzuk rendbe az életét Pinto? Arról beszéljünk.

PINTO: Istenem, az én életemet...

MRS. BENSON: Nem mondom, hogy dolgozzék. Dolgozni ostobaság. De föl kellene vennie valahol, valami vállalatnál egy rendes évi reतेent. Látja, ha velemjönne Amerikába, meg tudnám csinálni a karrierjét. Hamar mennénk. A szünidőm lejárt. Tudja, hogy már a jövő héten hazakészülök.

PINTO: Nem megyek. Egészen a hatalmába kerülnek, drágám.

MRS. BENSON: Ha tudná drágám, milyen kevéssel beérem. Csak egy kis morzsa kell. Hogy hinni tudjak magamban. (*Hízlelve leül a fiú elé a földre, a térdéhez dörzsöli az arcát. Hátal van az ágy felé, ha megfordulna, eselleg megláthatná a soffórt.*)

PINTO (*szólalul simogatja a térdé előtt guggoló nő haját*).

MRS. BENSON (*nagy tapintattal*): Mutassa kérem azt a kisdarab papírt, amire a differenciát fölírta.

PINTO: Nem szeretem az ilyesmit.

MRS. BENSON (*gyöngéd erőszakkal*): Na, mutassa kérem.

PINTO (*mintha nagyon a kedve ellenére tenné, a mellénye zsebéből kis cédulát húz elő, átnyújtja*).

MRS. BENSON (*nézi a papírt*): A kártya-tétel sürgős. Azt értem. De a bookmakerek nem várhatnának néhány hetet?

PINTO: Lehetetlen. A torkomom a kés. (*Ideges göggel*). Végezzünk, kérem. Nagyon utálok ezt a beszélgetést. Olyan színe van, mintha magához fordultam volna segítségért. (*Szigorúan*). Emlékezzék rá. Én még csak célzást sem tettem.

MRS. BENSON (*alázatosan*): Tudom, drágám. Én vallattam ki, amikor észrevettem a szemén, hogy valami baja van. (*Födláll, szenvedélyesen a melléhez szorítja a fiú fejét*). Hát nem érzi, hogy jogom van segíteni magán?

PINTO: Engedjen gondolkozni. Roppant megalázó, hogy ilyen küzdelmesen tudom csak fölntartani a színvonalamat. Elfáradtam... Jobban szeretném befejezni az egészét!

MRS. BENSON (*ijedten*): Ha valami ostobaságot akarna csinálni, figyelmeztetem rá, hogy én is be tudok venni negyven centigramm luminált. Teli van az éjjeliszekrényem altatóval.

PINTO (*megfogja az asszony kezét*): Hiszen, ha ez az egy nem lenne. Magal!

MRS. BENSON (*lehúnyja a szemét, boldogan*): Látja, ez jólesett. Végtelenül... (*Egy kis szünet után, más hangon, zavartan*)... De van valami, amiért már előre is bocsánatot kérek... Ostoba módon sokat költöttem... a folyószámlám majdnem teljesen kimerült, a maga esete pedig olyan sürgős... a családdal kellene tárgyalni...

PINTO (*élesen*): Kérem!

MRS. BENSON (*majdnem könyörögve*): Így tudom elintézni csak. Tessék! (*lecsatolja és a kerek asztalra teszi a gyöngyét, az italospalackok mellé. Szeretné azzal a hatalmas gesztussal*

csinálni, amit a tükör előtt betanult. De a mozdulata nagyon nyomorulttá válik. Rimánkodva néz a fiúra).

PINTO (*mozdulatlanul ül, hosszú csönd után, fagyosan*): Dermesztől! (*Szünet.*)

MRS. BENSON (*kinosan*): Miért drágám? Még rengeteg ékszerem van odahaza, amit csak azért nem hoztam magammal, mert félek egy kicsit Európától... (*Valami keserves pajzanságot erőltet*)... Egyszer már megszorultam Londonban. Mint egy diák... Tízezer fontot adtak rá kölcsön... És sejtelmé sincs róla, hogyan szeretné megkaparintani Cartier...

PINTO (*göggösen*): Ezek még távoli dolgok. Egyelőre úgy vagyok, hogy a kezem sem tudom megmozdítani. Hogyan vegyem el? Még rá gondolni is borzasztó! (*Elfordítja a fejét, mintha látni sem akarná a gyöngyöt*).

MRS. BENSON (*panaszosan*): Ez csak azért van, mert nem szeret eléggé! Milyen önző! A gögje több mint az én nyugalom!

PINTO: Hiába. Nem tudom megtenni, Laura. Érzem a szemét, ahogy rámnéz. Nem bírom.

MRS. BENSON: Óh, Istenem! Micsoda gyerekség! Hiszen oda sem nézek. (*Az ablakhoz megy, hátalfordít, kinéz a csillagos éjszakába.*)

PINTO (*mozdulatlanul vár néhány pillanattig, aztán elveszi és a frakkja belső zsebébe teszi az ékszert. Egészen eddig nagyon büszke és formás volt, szinte hinni lehetett neki. Eggedül ebben a gesztusában kellett valami olyan vorásnak lenni, amely a néző előtt megedzőlva előbbi viselkedését. De ez csak egy másodpercig tart. Amint a gyöngy eltűnt a zsebében, már vissza is helyezkedik a régi nyilvánosság számára való elegáns és önérzetes pózába.*)

MRS. BENSON (*meglehetősen szünet után visszafordul, előrejön az ablaktól. Konstatálja, hogy a gyöngy nincs az asztalon. Finoman, gyöngyében, vigasztalón*): Na látja, drágám! Ennyi volt az egész! (*Részvétellel*). Szegény drágám, hogy föl van dűlval (*Megcsókolja a fiú kezét.*)

PINTO (*tompán*): A legjobban szeretnék elsülyedni!

MRS. BENSON (*jogot érez rá, hogy birtokába vegye a fiút. Vibrál körülötte. Atólelt, csókolja a haját, füleit, kezét. Simogatja, itallal kínálja*): ... Tudja, hol láttam először? Grassaban. De akkor még nem tetszett igazán. Később kezdődött. A polómeccsen. Egész délután csak a mezitelen karjára néztem...

PINTO (*kicsit apatikusan*): Rémes rosszul játszottam aznap. A pónim is egész formánkívül volt.

MRS. BENSON (*iszik*): Bánja egy kicsit, hogy elutazom? Meg kell látogatnia, már a jövő hónapban. Szívesen jön? Ugy, ahogy én fogom várni! (*Melléjebújik.*)

PINTO (*erőszakkal a meleg hangot*): Azt hiszem, Laura!...

MRS. BENSON: Néha félek, hogy örült

Hölgyek jelszava:
Vásároljunk mindent
KLEIN ANTAL
új divatnagyházában
Király-u. 49. A Teréz templomnál

vagyok. Reszketek a tükreim előtt. (Töredelmesen.) Borzasztó szerencsétlenség, Pinto, ha az ember továbbmarad belül fiatal, mint ameddig kívül eltartott... Legalább sajnálna!

PINTO (a színésznek érezetnie kell a publikummal, hogy milyen nehéz szolgálatban van persze, nagyon óvatosan, hogy ezzel az asszonyt meg ne sérítse): Bolondság! Miért kellene magát sajnálni?

MRS. BENSON: Én nem bánok semmit Föl tudnám gyujtani ezt a házat egy szikrájáért, egy szikrájáért... (Nem fejezi be a mondatot, rátapad a fiú szájára, majd rögtön eltaszítja magától. Elmenekül mellőle, a szín másik oldalára, fölkuropodik az ágyra, mint akivel valami retentő dolog történt, vádolóan és panszosan.) Menjen innen!... Hagyjon!... Mit csinált velem?!... Rémülletes!

PINTO (kissé meg van ijedve. Ő is az ágy szélére ül, amire az asszony távolabb húzódik tőle, mintha félne): Nem értem, Laura. Mit csináltam?

MRS. BENSON: Irtóztott tőlem! (Beletemeti az arcát a párnába.) Csak egy villanás volt a szemében, de én megérezttem. (Késébevesve.) Ugyis tudom, hogy szörnyeteg vagyok.

PINTO (nem tudja egészen elnyomni türelmetlen sóhaját): Nehéz magával, Laura.

MRS. BENSON: Nehéz? Túlságosan is könnyű! (Str.)

PINTO: Nyugodjon meg. Tíz perc múlva nyoma sem lesz ennek a hangulatnak.

MRS. BENSON (valamennyire összeszedi magát): Tíz perc múlva őrlőngeni fogok a fejfájástól! Érzem, hogy jön föl a nyakamon, a homlokom felé a migrén! (Könnyesen.) Bocssáson meg. És menjen el, Pinto!

PINTO (kap az alkalmat, veszi a kalapját, köpenyét): Csakugyan a legjobb lesz, ha pihenni hagyom, Laura. (Ráhajlik, megcsókolja a kezét és a karját.)

MRS. BENSON (az előbbi kitörésre, gyötrelmes benső volt, be azért mégis rajta kellett lennie a társasági forma halkító fékjének. Most már szinte síma, bár fájdalom, ahogyan mondja): Milyen könnyű magának elmenni tőlem!

PINTO: Ejnye, hiszen maga küldött. Én maradhatok, hogyha akarja.

MRS. BENSON (már gyöngéden): Nem. Csak menjen. Nem akarom, hogy ilyennek lásson.

PINTO (megcsókolja, hizelegve): Most is észrevett valamit a szememben?

MRS. BENSON (alázatosan): Nem tudom, drágám. Nem mertem a szemébenézni.

PINTO (mosolyog, a fejét csóválja, mint egy zsémbes, szeszélyes gyerekhez): Laura! Laura! (Újra megcsókolja.) Amit értem tett... egész életemmel köszönöm. Aludjon. A viszontlátásra! (Kégyenesedik, megindul az ajtó felé.)

MRS. BENSON (amikor a fiú már majdnem a küszöbhez ért): Drágám!

PINTO (megfordul): Parancsol?

MRS. BENSON (majdnem szégyenkezve): Csak arra akarom kérni... ha majd értékesíti ezt a gyöngyöt... legyen diszkrét... vigyázzon.

PINTO (meglepetten): Természetesen. De miért mondja ezt ilyen furcsán?

MRS. BENSON: Az uram már Párizsban van. Ő jön értem, hogy hazautazzunk. Erőszakos ember. Kérdőrevonhatná.

PINTO (fanyarul): A végén még kellemetlenségem lesz belőle.

MRS. BENSON: Attól ne féljen. Azt én

nem fogom engedni. De azért csak vigyázzon! Nagyon vigyázzon!

PINTO (forrón): Vigyázni fogok. Agyól (Csókot kezd inteni. A nő elfáradva és össze-törve visszaburul a párnára. Erre a fiú számára is fölöslegessé válik a póz, tehát rögtön leveszi az újját a szájáról. Valami olyan kifejezés jelenik meg az arcán, hogy "nehéz az élet, de hálaitennek, túlvagyok rajta." Egy pillanatig még nézi az asszonyt, aztán megfordul és óvatosan kimegy a színről.)

MRS. BENSON (darabig még mozdulatlanul fekszik az ágyon. A szél meglebbenti az ablakokon a függönyt, megint látszik a csillagos ég egy sávja, hallatszik a távoli, édes zene. Aztán az asszony fáradsan fölkel. A küszöbhez megy, hogy a fiú után becsukja az ajtót. Ráfordítja a zárra a kulcsot. Megfogja a kilincset, Kimerülten nekitámaszkodik az ajtófélfának. Megdörzsöli a nyakát, ahonnan levette a gyöngyöt. Átmegy a toilette asztalhoz, sir tükkörben nézi magát. Fejét fogja háttal az ágynak, Közben a soffőr egész lassan kimászik az ágy alól. Ebben a percben Mrs. Benson megérzi vagy meghallja, hogy mögötte valaki megmozdult, De medien a rémülettől):

MRS. BENSON: Ki az? Jézusom! Mit akar itt. Segítség! Mit akar! Segítség, Rose! (A rémülettől befogja a szemét és folyton rekedten sikít): Segítség!

SOFFŐR (maga is meg van ijedve, az ajtót nézi szeretne előszökni, lassan jön előre az asszony felé): Mit ordít, hallgasson! (Ez egyszerre történik az asszony fenti játékával.) Nem hallgat? Ne ordítson! (Közben jön az asszony felé, aki rémülten hátrál. — hírtelen sötétség.)

Függöny

III. KÉP

(öt perccel a II. kép után. A komorna kamrácskája. Félhomály. A nagyon szűkre szorított színpadon, csak az éjjeliszekrény kis, ernyős villanykörteje ég. A helyzet az, hogy a soffőr megölte Mrs. Bensont. Mármost elképzelhető, milyen izgalomban van együtt a két cinkos. Mint két összezárt farkas. Minden rezzenéstől megrémülnek, egymástól is félnek, egymást is szeretnék elpusztítani. A beszédjük és mozgásuk gyors, kapkodó. Sokszor majdnem önkívületi. Néha megdermedve elhallgatnak, mintha valami külső zajtól jédtek volna meg. De azért a jelenet elejének szédületesen sebes tempóban kell megindulni.)

SOFFŐR (már civilkabátban van, lekapcsolja a kamásliját. Sürgetően): Siessen!...

ROSE (szintén öltözik, gombolja a blúzá): Ilyen vadállatot! Ilyet csinálni, ok nélkül! Ingen! (Lázasan igazgatja magát.)

SOFFŐR: Fogja be a száját. Gyerünk már innen!

ROSE (a fejébeveszi a kalapját): Nem tudott vigyázni?! (Nagyon halkán.) Ökör!

SOFFŐR Mert olyan nagyon lehetett vigyázni! Mit csinálhattam volna!? Hagyjam, hogy összevisítsa a házat? Ott fogjanak meg a gumikesztyűvel az öklömön?! Tudja, mit kaptam volna!? Ötévet! És maga kettőt! (Kafánul.) Mert behúztam volna!

ROSE (kinyitja a siffonját, túrkál a holmija közt. Egy kis necessarye pakkol): Azt képezelem! (Megvetően.) Rongy fráter!

SOFFŐR (fenyegetően): Nézze, ahogy benne-vagyok. Magát is megfoghatom még!

ROSE (iszonyodva curukkol, védelmezőn mag elé tartja a kezét): Na!

SOFFŐR: Ebbe az ügybe szépen belevitt, azt mondhatom! Akartam én?! Hát mit akartam én?! Fejbevágtam, hogy elhallgasson! Aztán megfogtam. (Késégszűrés gesztiussal.) Aztán már olyan mindegy volt minden!

ROSE (a fejéhezkap): Ingen! Ingen!

SOFFŐR: Olyan mindegy most, hogy miért?! A nyakunkra vigyázzunk! Menjünk!

ROSE (főleszolja a karkötőbőrjait, megnézi): Öt óra! Vonatunk sincs már. Ezt nem lehetett előre kiszámítani!

SOFFŐR (főleszolja a trenckóját): Nem bánom. Maradjon. En elmegyek innen.

ROSE (nem tördök vele, mintha hangosan gondolkozna): Hajnalodik. Hogy menjünk ki a házból ilyenkor? Mit mondunk a kapusnak?

SOFFŐR (a fogát csikorgatja): Szeretném kitékenni a nyakát, hogy ez mind utólag jut az eszébe!

ROSE: Ezzel a három órával elveszett minden főruka. Nincs olyan ostoba rendőrség, amelyik utól ne érjen!

SOFFŐR (a sapkáját is főleszolja): Azért mégiscsak meg kell próbálni!

ROSE (gondolkozik): És azután mit fogunk csinálni? Hová megyünk? Miből élünk? Hogy fogjuk kibírni örök rettegésben, oknékül?! (Leveszi a kalapját, visszatesszi a szekrénybe.)

SOFFŐR (elhűlve nézi): Megbolondult.

ROSE (hidegen, tagoltan): Miért szöknénk el?... Nem sikerülne és nincs is semmi értelme ki vadoľhatna minket, ha ittmaradunk? Senki! Mit csináltunk mi? Semmit.

SOFFŐR (rémülten): Ez olyan örült hülyeség, Rose, hogy gondolni sem szabad rá!

ROSE (halkan, megfontoltan): Miért? Hagyott maga valami nyomot? Ugy-e, nem. Nahát akkor miért csináltuk volna mi? Csak azért, hogy elpusztítsuk a jóllétet munkahelyünket?

SOFFŐR (észbecap): Azt gondolja, hogy ráfogjuk a másokra?...

ROSE (most már jeges nyugalommal): Nem fogjuk rá. Mi nem szólunk egy szót sem. Csak hagyjuk, hogy belefulladjon! (Kezd a kis táskából visszapakolni a szekrénybe.)

SOFFŐR (lázasan): Liften jött föl. Láta a boy. Éreztem a cigarettája füstjét. Láttam is a cigarettáját a hamutartón. Ismerem a cigarettáit. Belé van nyomtatva a papírjukba a neve.

ROSE: Ó volt itt utóljára. A recepcióban is biztosan látták, mikor elment. Nála van a gyöngy. Elvitte.

SOFFŐR: Ez olyan alak, hogy mindenki gyűlöli. Sokszor hallottam, hogy beszélnek róla a hátamögött a barátai. Ennek nem fognak hinni. Tagadhat. Esküdözhet.

ROSE (mint egy hadvezér, hidegvérten): Maga itt aludt nálam az éjjel. Máskor is megtörtént már. A vőlegényem. Egymással voltunk.

SOFFŐR (habozni kezd): Csakhogy vallatni fognak. Nagy herce-hurca lesz. Mit mondjunk?

ROSE: Semmit. Aludtunk. Nekünk ehhez semmi közünk. Maga nappal dolgozik, fáradt, éjjel alszik. En talán fölébredtem. Hallottam

valami zajt. Beszédet. De nem tudom, kinek a hangját?...

SOFFŐR (a gyűlölet sóhajával): Isteni lenne, ha sikerülne, Rose! Gyűlölöm ezt a frátert! Nincs a világon igazság, Rose! En az életemet reszkíroztam azért a gyöngyért, amit az a frakkos kölyök simán lehelgett a nyakáról...

ROSE: Muszáj, hogy sikerüljön. Nem menekülhetünk meg máskép. El kell pusztítani annak az embernek!

SOFFŐR (leteszi a sapkáját, kigombolja a kabátját): Akkor meg kell beszélni...

ROSE: Idehallgasson. Maga reggel be-megy a garázsba, az autóhoz. En nyugodtan itthonmaradok... (Egészen összebújnak.)

...Maga nem csinál semmit. En majd... (A környezetiük fokozatosan homályba, majd egészen sötétbe borul, csak a fejük esik belé a reflektor egyre szűkülő, egyre éledő világításába. Végül a szavuk is elhallal, az arc feszülten, némán ég benne a fény szűk sugárkörében.)

Függöny

MÁSODIK FELVONÁS

(Szin: Pinto legénylakásának nappali szobája. Angol butorok, de a sok szőnyegen meglátszik, hogy a lakás gazdjának kissé keol izlése van. A falakon metszetek, löversenyképek. Valamelyik sarokban egy versenylő bronzszobra. Vörösoszlop, fali táblán török, párbajpísztolók. Háta, közpén bejárás az előszobából. Jobbra ajtó a hálószoba felé. Balra két ablak az utcára. A gyilkosság éjszakájára következő nap. Déltájban.)

PINTO (A szin néhány pillanatig üres, az összehúzott ablakfüggönyökön a napsugárnak csak egy vékony nyila esik a szőnyegre. Különben félhomály van, csönd. Pinto a hálószobából jön ki a szinre, túlpompás, túltarka selyempizsamában és selyem hálókönülőbe öltözve, mint egy trópus kakadu. A küszöbön nagyot ási, nagyot nyúlójzik, aztán az ablakhoz megy, félhuzza a függönyöket, beárad teli aranyával a napfény, a szin teljesen megvilágosodik. A jü most az íróasztalhoz lép, néz valamit a telefonkönyvben, aztán tárcsázik: Halló... (Sziünel.) Igen... azt kerese-m. (Sziünel.) Igen. Magát a főnök urat. (Sziünel.) Köszönöm. (Sziünel.) Maga az, Negropontes? Hogy van? Megismeri a hangom? (Sziünel.) En, jól, köszönöm. (Sziünel.) Feljöhetne hoz-zám? (Sziünel.) Nem, en nem akarok magához menni. Jobban szeretném, ha nem látnának az írodájában. Ugyan, tegye meg nekem. Tíz lépésnyire van innen. (Sziünel.) Igen, ékszer, (szünet) ez az diszkrét... na látja... maga az en emberem... (Sziünel... nevet.) Szóval három perc múlva várom. (leteszi a kagylót. Ülve marad az íróasztalnál, kulcsot vesz ki a pizsamája zsebéből, kihuzza az íróasztal középső fiókját, benne van Mrs. Benson gyöngye. A kezébe veszi. Főlemeli. Kedvelte, komolyan megnézi, meg-csillogtatja a napsugárban, aztán visszazárja a fiókba, a kulcsot estüllyeszti a hálókönülő zsebébe. Főáll, az előszobaajtóhoz megy, vidáman, hangosan.) Joseph!

JOSEPH (arisztokratikus inas, ujjas mellényben, kötényben, megjelenik az ajtóban. A kezén reggelizőtálcán elkészítve a kávéfőző, szendvicsek,

CYKLOP GARAGE Közép Európa legmodernebb és legolcsóbb garázsa VII., KERTÉSZ-U. 24-28. TEL. 37-2-93

gyűnölcs, két személyre szerviz) : Jó reggelt kívánok! (A tálcát leteszi két fotój közé a bal sarokban.)

PINTO (ragyogóan jökedvű, fűtőjüresze nézi a munkát) : Hány óra?

JOSEPH : Kettő. Nagyon el tetszettek aludni. (Meggyújtja a kávéjőző üveggömbje alatt a borszeszt.)

PINTO : Elmegy a kisasszony lakására.

JOSEPH : Igenis, kérem.

PINTO : Hoz neki ruhát, cipőt, harisnyát, kalapot. Megmondja a szobalányának, hogy a kisasszony itt aludt nálam és estélyi toalettnem nem mehet ki fényes nappal az utcára.

JOSEPH : Igenis, kérem.

PINTO : Rohanjon, fiam. Üljön taxira.

JOSEPH : Igenis, kérem. (Elmegy.)

PINTO (egyedül marad, szikrázó kedvében főlhúzza a gramofont, rátesz egy lemezt, megindítja és a melódiát együtt fűtől a gramofonnal. Ekkor csöngtetést hall. Leállítja a gramofont. Ráfordítja a kulcsot a házszoba ajtajára, majd kislét az előszobába, hogy beboacsassa a vendéget. Egy pillanat múlva már jön is vissza az ékszerrel együtt).

NEGROPONTES (ékszerész. Egészen nagyabátság üzletember, aki egyúttal gavallér, klub-, versenytárlótlulajdonos. Levantei származású ott csillog a szemében, gyémánt nyakkendőfűjén, mellényén, divatos nadrágján, a virágon, amely a gomblyukába van tűzve. Több mint középkorú, de reméltül van konzerválva) : Milyen megiszteltetés. Sajátkezűleg nyit nekem ajtót.

PINTO : Elküldtem az inasomat. Egyedül vagyunk. (Vidáman.) Édes kettesben!

NEGROPONTES (kacag) : Aranyos ötlet. (Grandiózusan sárga kesztyűjét és finom szürke keménykalapját leteszi az íróasztalra. Leül, a lábát kacéran keresztberakja.)

PINTO (kínálja) : Kávét? Szivart? Likört?

NEGROPONTES : Készöntöm, semmit. Szív-bajom van. Véredény-elmeszesedésem. (Nevet.)

PINTO : Nem hiszem. Pompásan néz ki. Valóságos nappali szépség. Mivel festi a bajuszát?

NEGROPONTES (felháborodva) : Becsület-szavamra, nem festem. (Szerényen.) ... Csak a hajamat ... (Nevetnek.)

PINTO (kacsint) : Persze, hogy tessék a lányoknak. Azoknak az egészen kis lányoknak...

NEGROPONTES (kényelmellenül) : Mondja kérem! Azért hívott, hogy szerencsétlen szenvedélyemre emlékeztessen? Vigyázzon, mert az én koromban önmek is támadhatnak váratlan passziói. Különböznem is nem igaz semmi. Bebizonyítottam a hatóságok előtt.

PINTO (mosolyog) : Ne mentegetődjék. Én úgy szeretem magát, ahogy van. A virágjával a gomblyukában. Beszélnek az emberek, hogy maga úgy jött ide harminc év előtt Athénből, mint egy kis ügynök, három gyűrűvel a zsebében. Alkalmi kölcsönöket adott letört játékosoknak ...

NEGROPONTES (indignálódva feldől) : Na, de kérem ...

PINTO (elbűvölően) : Üljön le. Annál jobban becsülöm! Micsoda tigrisugrás volt, föl a magasba! Egészen addig, hogy most társadalmi szerepet játszik és üzleti térer a nyakára teszi a kezét Cartiernek ... Hiszen maga már nem is ékszerész, inkább bankár.

NEGROPONTES (a mellére teszi a kezét) : Túlzás. Esküszöm, túlzás.

PINTO (édesen) : Ne cáfoljon meg. Külön

boldogság, hogy bizonyos fokig befolyásom van egy ilyen kiváló emberre, mint ön.

NEGROPONTES (kezdi nagyon rosszul érezni magát) : Nem értem, hogy gondolja?

PINTO (nagyon kedvesen) : Nézze csak, én véletlenül rengeteg apróságot tudok magáról. Semmiségek, de érdekesek. Tömérdek kellemetlenséget csinálhatnak önnek, ha egyszer komolyan föltenném magamban!

NEGROPONTES (gyáván) : Mi ez? Kölcsön akar kérni tőlem? Miért kell hozzá ez a nagy bevezetés?

PINTO (sértődötten) : Hogy tételezhet föl rólam ilyesmit? Egyszerűen csak meg akarom teremteni a kellő sűrűségű atmoszférát közöttünk.

NEGROPONTES (keservesen) : Nahát, azt megteremtette.

PINTO : Van egy jó dolog az ön számára! Hanem, tud vigyázni? Tud hallgatni? Figyelmeztetem rá, hogy csak egy szikrája az indiszkréciónak és megkeseritem az élete minden óráját. (Nyersen.) Egyedül vagyunk. Ószintén beszéltem.

NEGROPONTES : Mondja meg végre, miről van szó?

PINTO : Akár meg is mutatom! (Kinyitja az íróasztalfiókot, fölemeli a gyöngyöt.) ... Hogy tetszik?

NEGROPONTES (megrezzen) : Hiszen ez a gyöngy ... ez a gyöngy ... Én ismerem ezt a gyöngyöt ...

PINTO (szigorúan ránéz) : Dehogy ismeri. (Nyomatékosan.) Nem érti? Most látja életében először!

NEGROPONTES (dideregve) : Értem ...! És ön nekem kínálja föl? ...

PINTO (melegen) : Szeretném. Képzelve el, milyen bensővé válna utána a barátságunk, az egész életre.

NEGROPONTES : Elvben benne volnék. Csak az ár ... (Nézi a kalapját, látszik, hogy már szeretne kilenni.)

PINTO : Mielőtt az arról beszélénk, elmondok néhány föltételemet. Ezt az ékszer nem szabad rögtön eladni. Később is csak nagyon óvatosan. Mit magyarázhat önnek? ... Ön jobban tudja ...

NEGROPONTES : Persze. Természetesen.

PINTO : És ami a legfontosabb. Egy héten belül szükségem van a pénzre. Elutazom. Nem fognak látni sokáig. Nos? Megcsináljuk? (A kezét nyájasan ráteszi az ékszerész karjára.)

NEGROPONTES (ijedten) : Magától érte-tődik. Adjon délután hatig opciót. Hatkor össze-ülünk. A zsebémbé teszem a csekkönyvem. (Veszi kalapját és kesztyűjét).

PINTO : És negyed hétre már meg is egyez-tünk.

NEGROPONTES : Ebben aztán egészen bizonyos vagyok.

PINTO (nyájasan a vállára vereget) : Tud-tam, hogy maga a legokosabb ember a világon.

NEGROPONTES (nagyon menne már) : Oh kérem, Örvendek. Boldog voltam ... (Kimegy kisléretében az előszobába. Elmosódik a beszélgetésük.)

PINTO (visszajön az előszobából, kinyitja a háló ajtaját, bekiált) : Halló! Keljen már föl!

Elite Pensio Budapest, V, Balvány utca 24 — Telefon: 14-2-55 — Elegáns, szel-lős szobák hideg-meleg folyó vízzel, kitűnő ellátás bejáró vendégeknek is. Ebédet házhoz küldünk.

Mindjárt este lesz! (Bentről ébredező szöszmötölés, ásítás hallatszik, nyöszörgés, egy álmos »Kelek már!« — Pinto visszazárja a gyöngyöt a helyére. Foglalkozni kezd a kávéfőzővel.)

ANDRÉE (jobbajta, jótéstü kokott. Még mindig álmos, boglyas, a festék lekopott róla, nyújtózza kijön a hálóból. Férfi hátóköntöst visel, nyilván a fiút, a meztelen lábán férfitapucs): Jó reggelt! (hunyorogva megnézi a karkötő-óráját.) Tényleg. Két óra. (Ásít.) Hogy megyek el? Elküldött a ruhámet?

PINTO (bólint): El. (Két csészébe kávét tölt, az egyik csészét a lány elé teszi, aki fölkapuroidik a dívánra.)

ANDRÉE: Köszönöm. (Kávézik.) Reggelizem aztán szeretnék megfürödni.

PINTO (nem durván, nem akarja megsértetni a lányt, de mert nem szereti a dolgot, savanyúan félrehúzza a száját): Nem drágám. Nem szeretem az én kádamban. Fürödjön otthon. Maga sem szeretné, ha idegenek járnának a kádjába. (Eszik.)

ANDRÉE: Én idegen vagyok? Én!! (Sértődött kacagással.) Óriási! Együtt aludtunk!

PINTO: Az más drágám. Egészen más. ANDRÉE (szendvicset vesz, eszik): Rosszul esik, hogy úgy bánik velem, mint egy ronggyal. Sokszor gondolkodok rá, milyen jó lenne, ha maga csak egyszerű croupier volna, vagy újságíró, vagy valami más ilyenféle ember, aki hagyja magát szeretni. Mert magát tudnám szeretni. (Föltáll, hizeleget a fiúhoz megy.)

PINTO (elhárítja): Engedjen enni fiam. ANDRÉE (sérleődöttség nélkül visszautal a helyére): Három hét óta nyolcadszor vagyok itt. És mégsem merem azt mondani, hogy viszonyom van magával. Maga biztosan teli van mindenféle női dologgal, én csak olyan alkalmi ügy vagyok, amikor nincs kedve egyedül menni haza... Mondja, nincsen igazam?

PINTO (nem felel. Evett. Föltáll. Megnézi magát a tükörben, kinéz az ablakon. Jár-keul a szobában. Csíp még egyet a gyümölcsből. Füttyöl a nőre.)

ANDRÉE (tovább kotyog a levegőnek): ... Hiába, nem tudok büszke lenni. Tízszer is föltettem magamban, hogy nem tőröm... De nem megy. Tegnap éjjel is, amikor bejött a grillbe, csak rámnézett, már rohantam, vettem a kepem... Mert úgy tetszik nekem a haja, meg a foga; mutassa! Meg a hidegsége. Sajnos, az ilyen hideg kutyákat szeretem, akik úgy elbánnak az emberrel... Idehallgat?... PINTO (nem felel. Abszolút nem törődik vele. Az inas a reggelivel a postát is behozta és a csomagot letette az íróasztalra. A fiú egymásután fölvesz két-három levelet, szórakozottan beléjük pillant, aztán a földreszórja valamennyit.)

ANDRÉE: Igazán egy csöppet sem tetszem? Semmim sem? (Föltüri karján a köntös bő ujját.) Nézzen ide, milyen a karom? Egy szobrász azt mondta rá, hogy festői. Mutassa még egyszer a fogát!

PINTO (föltáll, füttyürészve bemegy a hálóba.) ANDRÉE (elkezdi hangosan beszélni, szinte kiabálni a nyitott ajtó felé): Én nem félek a plein-airtól. Odavihet az ablakhoz, ott is meg-

nézhet. Huszonkétéves vagyok. Mindenki azt mondja, hogy a jó race miatt olyan kicsi a lábam. Mert az én mamám bárónő volt. Én is kastélyban születtem. (Hallgatózik...) Maga ide sem figyel. Hagyjon beszélni. Nem tudok beszélni, ha nem figyelnek. Maga meg tud ölni egy nőt, egyszerűen csak azzal, hogy nem szól hozzá... Tudja, milyen rémes az, amikor nem felelek az embernek?!...

PINTO (füttyürészve jön vissza, hozza a borotválkozókészülékét, kis tában vizet, tükört, satöbbi. Szó nélkül letelepdek az íróasztalhoz.)

ANDRÉE (bámulva): Mért nem fésülködik a fürdőszobában?

PINTO (végre megszólal): Szeretem, ha szórakoztatnak. (Habozni kezd az állát.) Ott van a friss déli újság. Olvassa föl kérem az akadályverseny odds-listáját.

ANDRÉE (engedelmeskedik, kibontja az újságot, olvassa): Rubicon pari, Frou-Frou másfél, a többi hat... (Nézi az újságot)... Más nem érdekli? Berlin... mit csinálnak a bocheok?! Legújabb hírek... Tegnap éjjel (az utolsó oldalra fordít) itt Cannesben meggyilkoltak egy amerikai nőt.

PINTO (két ujjá közé csípi a bőrét, félrehúzza a száját, dolgozik az arcán a borotvával, nagyon lezseren): Miféle nőt?

ANDRÉE (nézi az újságot): Ma éjjel történt. Éppen csak hogy belenyomtaták még az újságba...

PINTO (valamivel jobban érdeklődik, de azért nem hagyja abba a borotválkozást): Ma éjjel? Kicsodát?

ANDRÉE: Valami Mrs. Bensont. Az Imperiálban.

PINTO (fölkapja a fejét, pillanatig dermedten néz a lányra, abban az állapotban van, amikor valaki a rendkívüli megdöbbenéstől szólani sem tud).

ANDRÉE (fecsegg hangon): A komornája fedezte föl a dolgot, amikor bement hozzá délelőtt. A gyilkos elrabolta a gyöngyét. Úr Isten! Itt azt írják, hogy a rendőrség már nyomom van!... (Mint privátvéleményt)... Micsoda közbiztonság! Ezért mondom én, hogy az ember, ha csak teheti, soha ne aludjék egyedül! (Visszafelé lapoz az újságban.)

PINTO (letette a borotvát és úgy, ahogy van, habos arccal fölkel az asztal mellől. Végre kinyitlik a torka, fojtoltan): Úristen! (A lányhoz lép, alig fékezett türelmellenséggel kiveszi a kezéből az újságot): Adja már ide!

ANDRÉE: (észreveszi a fiú idegességét): Maga ismerte ezt a nőt?

PINTO (nem felel, hátatfordít, olvas).

ANDRÉE: Beszéljen már! Látom, hogy ismerte ezt a nőt! (Belép Joseph, a, karján a ruhákkal.)

PINTO (ingerülten): Kopogjon, mielőtt bejön. JOSEPH: Bocsanatot kérek! Itt a bunda. (A csomaggal bemegy a hálószobába.)

PINTO (a lányhoz): Na, most már menjen, öltözzék!

ANDRÉE: Előbb meséljen egy kicsit. Ez az a nő, akivel kedden éjjel bentjárt a Grillben?

PINTO (türelmetlenül): Na gyerünk, fiam!

Vidéki előfizetőink figyelmébe!

A mai napon postabefizetési lapot mellékelünk azon előfizetőink lappéldányaihoz, akiknek előfizetése február 15-én le fog járni. Kérjük t. előfizetőinket, hogy a megújítást kellő időben küldjék be, nehogy a lap küldése fennakadást szenvedjen.

A Színnázi Élet kiadóhivatala

Gyerünk már!... (Belessékeli a lányt a há-
lóbá.) Most egyedül marad. Pillanatig mozdul-
atlanul, töprengve áll. Följogja, hogy milyen
kínosan kényes helyzetben van. Kiveszi a zseb-
ből a kulcsot, kinyitja az íróasztala fiókját, ki-
veszi a gyöngyöt. Körülnéz, mintha biztosabb
helyet keresne az ékszernek. Aztán megint csak
visszazárja a fiókba. A telefontárgylót leemeli,
visszaakasztja. Eszébe sem jut letérölni a habot
az arcáról.)

JOSEPH (kijön a hálóból, nyugodtalan
hózzájog, hogy az asztalról összeszedje a reggeli
maradványait).

PINTO: Kerestek, kerestek!

JOSEPH: Tizenkét óra körül telefonált va-
laki. Kérdezte, hogy itthon van-e a gróf úr?
Mondtam, hogy aludni tetszik. Erre lette a
kagylót. Nem mondta meg, hogy kicsoda.

PINTO: Más senki?

JOSEPH: De igen, kérem. Néhány perccel
a telefon után jött egy úr. Azt is elküldtem.

PINTO: Miféle úr?

JOSEPH: Nem tudom, kérem. Olyan fél-úr
féle. Isterem valahonnan. Azt hiszem, detektív.
Az ilyenek rendszeren löversenytipet szoktak
koldulni a gróf úrtól.

PINTO: Szó nélkül elment, amikor meg-
mondta, hogy alszom?

JOSEPH: Igen, kérem. De még mindig ide-
lent ül, szemben a kávéház terraszán. (Kész-
ségesen.) Tetszik parancsolni, hogy fölhívjam?

PINTO (bosszúsán legyint): Ugyan!... (Kint
csöngetnek.)

JOSEPH: Bocsánatot kérek. (Kimegy ajtót
nyitni.)

PINTO (mozdulatlanul, habos arccal áll a szín
közepén, idegesen néz az ajtó felé).

JOSEPH (visszajön, láleán névjegyet hoz,
amelyet némán átnyújt a gazdájának).

PINTO (megnézi a névjegyet, bosszúsán össze-
hajlja és a zsebébe teszi, mintha azt mondaná:
»Eppen most!« Benyit a hálóbá, hallani a
hangját, amint a lányhoz beszél, aki pár pill-
anattal előbb ádudolni kezdett): Ne enekeljen,
kérem. Látogatóm jött. És ha felöltöztött, arra
a másik ajtón menjen el. Joseph majd kikíséri.
Pá, fiam. Isten vele! (Kijön. Letérölte a habot
az arcáról. Az inához, aki ezalatt mozdulatlanul
várakozott.) Vezesse be azt az urat. (Joseph
kimegy és egy pillanat múlva beengedi a színre
Sir Lawrence-t.)

SIR LAWRENCE (úgy öltözve, ahogy egy
angol úr látogatóba megy): Jónapot. (Kezelnek.)

PINTO (a kézfogás alatt kissé meghajlik, mint
aki érzi, hogy milyen nagy megtiszteltetés éri):
Boldog vagyok Sir Lawrence! (Helyet kínál,
elője teszi az italokat.) Bocsásson meg, hogy
neglizsében fogadom.

SIR LAWRENCE: Semmi helye nincs kö-
zöttünk az efele formáságoknak. Intimebben
is látni fogjuk egymást az én kis hajómon.
(Leül.) Azért jöttem, hogy figyelmeztessenem
: holnaphoz egy hétre indulunk.

PINTO: Köszönöm. Rendben vagyok.

SIR LAWRENCE: A vizumai is megvan-
nak? Ha még nincsenek, küldje el az ütleve-
lét a titkáromnak. Úgyes ember, megbízhat
benne. Elintézz mindent.

PINTO: Óh, köszönöm.

SIR LAWRENCE: Magával hozza az inasát?

PINTO: Nem lenne terhes?

SIR LAWRENCE: Szó sincs róla. Csak tud-
nom kellene előre.

PINTO: Hát akkor, hogyha megengedi.

SIR LAWRENCE: Kérem. Először dél-

nek megyünk, Görögország felé. Meg akarom
mutatni Junenak a klasszikus tengert. Meleg
lesz, nagy napütés. Aztán hat hét múlva már
hideg és szeles tájékra kerülünk. Vigyázzon, a
garderóbjának a skálája nem lehet elég széles.
A legkönnyebb flaneltől a legnehezebb pré-
mekig szüksége lesz mindenféle dolgra. Ne
vegye tolakodásnak, de szeretnék néhány rész-
letes tanácsot adni... Mondja, bírja a ten-
gert? Nekem van egy kitünő orvosságom,
valami kokainos készítmény...

PINTO: Elhalmoz. Hogy legyen hálás?

SIR LAWRENCE: Ugyan. Ez csak termé-
szetes. Meg aztán a leányom, külön is rá-
parancsol. Ön roppant fontos a számára.

PINTO: Nehezelt érte Sir Lawrence?

SIR LAWRENCE (öszintén): Nem tudom
még. Kényes dolog belezélni az ilyesmibe.
De annyi bizonyos, hogy ön rendkívüli ran-
got kapott a szememben, amióta észrevettem,
hogy June a leányom egy vonallal jobban ki-
tűnteti, mint a többi barátját.

PINTO (kőnyved, kis meghajlással mutatja,
hogy mennyire megtisztelve érzi magát).

SIR LAWRENCE: Ha öntre nézek, mindig
az jut eszembe, ez az a fiatalember, akit June
kellemesnek talál. És igyekszem, hogy én is
annak találjam.

PINTO (nevet): Végem van. Most egyszerre
elkezdek félni...

SIR LAWRENCE (önkéntelenül): Ami azt
illeti, én már régóta félek... (Egy kis zavart
csönd után körülnéz)... Szereti ezeket a színes
dolgokat?

PINTO (meglepve): Színes dolgokat? (Ő is
körülnéz, mintha keresné, mit talál az öregúr
színesnek.)

SIR LAWRENCE (rezignáltan): Mindegy.
Nem lehet ezt világosan megmagyarázni.
Tudja, inkább szeretem férfi körül a szürkét.
(A ló-szoborra néz.) Ez a bronz nagyon jó.
(Föllesz a monokliját, nézi.)

PINTO: Egy versenylovam portréja. Tavaly
a lábát törte. Főbe kellett lövetni. (Kint csön-
getnek, az ajtóra néz, elhallgat.)

SIR LAWRENCE (tapintatosan): Látogatót
vár?

PINTO: Óh dehogyan. Egy whyskit? (Megint
csöngetnek hangosabban, ahelyett, hogy töltené,
a palackkal a kezében föláll, újra az ajtóra néz.)

SIR LAWRENCE: Már látom, hogy mégis
zavarom. (Fölkel a fotóbjából.)

PINTO (tillakozva): Hova gondol Sir Law-
rence?! Inkább egy vermouthis? (Tölt. Az
idegessége, amely az előbb egészen fátorgó volt,
fokozatosan nő, mert az előszobából izgatott
szóváltás zaja hallatszik. Mintha az inas vitat-
kozna odakint. »Nem kérem, lehetetlen. Be kell
jelentenem előbb!« Aztán kinyitlik az ajtó és
egy szürkeruhás ember lép be a küszöbön.)

A FELÜGYELŐ (negyvenes, szélesvállú,
kemény férfi. Rendes, komoly, tisztességes, buta
ember. Amikor bejön, az ajlónyílásban látszik,
hogy a méltatlankodó Josephet karanfognak és
elvezetik odakint. Köszön, majd nyugodtan odaáll
Pinto elé. Száraz udvariassággal): A rendőrök
embere vagyok. Rapp felügyelő. (Megmutatja
a felvénnyét, a kabátjának gallérja alatt.) Paranc-
solja az írásaimat? (Nyúl a zsebe felé.)

PINTO (int): Nem szükséges. Mit kíván
tőlem?

A FELÜGYELŐ (egyszerűen): Parancsom
van rá, hogy elővezessem.

PINTO (elnyomva izalmát, megpróbál hideg
és följényes lenni): Engem?! Biztosan téved.

A FELÜGYELŐ: Nem tévedek kérem. Önt keressük.

PINTO (úrias haraggal): Hát, mit tudom én, végre is lehet. (Sir Lawrence felé.) Gyorsan hajtottam, nem égett az autóm lámpája, vagy más valami ilyen... (Vissza a rendőrhöz.) Sajnálom, most el vagyok foglalva. Volt szerezésem.

A FELÜGYELŐ (állhatatosan): Tessék felöltözni! Megvárom.

PINTO (érzi, hogy itt a baj, megrémül, de még adja a megsértett urat): Nahát most már elég volt! Micsoda dolog ez?! Beszélék fölöttésével. El fogom csapantni!

A FELÜGYELŐ (rábeszélően, nyugodtan): Ne ellenkezzék kérem.

PINTO (most már nagyon meg van ijedve): De mennyire ellenkezem! Takarodjék ki innen!

A FELÜGYELŐ (vállat von): Igazán sajnálom. Nem akartam erőszakoskodni! (Az ajtóhoz megy, kinyitja. Bejön a két másik detektív és szerényen megáll a fal mellett, majd utánuk Negropontes is megjelenik a küszöbön, egy rendőraltiszti kíséretében.)

NEGROPONTES (nagyon fel van dűlva, ha nem fojtaná el a hisztériáját, rikácsolna, de így csak halkán, izgatottan, reszkető szájjal beszél, a távolból egyenesen Pinto felé fordulva, aki sápadtan áll a közepén.): Mit néz így rám? Mit gondolt?! (Kissé fölemelve a hangját, mint egy elkéseredett üzleti tárgyalásban.) Igenis, innen egyenesen a rendőrségre mentem. A rendőrségre! Azt hitte, engem meg lehet zsarolni? Be lehet húzni egy ilyen ügybé?! (A felügyelőhöz). Ott volt az íróasztalban a gyöngy. A pizzamája zsebében a kulcs!

PINTO (megmozdul, mintha neki akarna menni az ékszerésznek, de az egyik detektív könnyedén eléje áll. Az egész dolog csak egy ideges villanás, mint ahogy minden simán, halkán, fojtottan történik. Csak egészen apró játékokkal és hangsúlyokkal szabad megmutatni a jelenetben feszülő izgatalmat.)

NEGROPONTES (a fal felé hátrál): Védelmet kérek. Nem érzem magam biztonságban. (Magyarazza a detektíveknek.) Képzhetik, hogy érzem magam. Én már akkor olvastam az újságban, hogy mi történt, amikor ő idecsalt és kínálgatni kezdte nekem az ékszert. Fenyegített. Zsarolt! (A felügyelőhöz gesztussal.) De nekem nincs titkom. (A mellére üt.) Engem nem lehet megszarolni!

PINTO (Sir Lawrencehez fordulva): Én nem értem, hogy mi történik itt?! Megáll az eszem!

SIR LAWRENCE (aki az első pillanatokban tartózkodóan oldalt vonult az ablakhoz, fölháborodva): Az, enyém is!

FELÜGYELŐ: Adja ide a kulcsot. (Szünet után.) Azt akarja, hogy feltöressem a fiókjait?

PINTO (belátja, hogy hiábavaló volna ellenkezni, odamegy az íróasztalhoz, kiveszi a gyöngyöt): Mit akarnak tőlem! Ez a gyöngy nekem jogos tulajdonom. Ajándékba kaptam. (A felügyelőhöz kissé halkítva.) Önnek négyezemközt meg is magyarázhatom.

FELÜGYELŐ (elveszi a gyöngyöt, magasra emeli, hogy az ékszerész is láthassa, aki háttal áll a falnál): Ez a gyöngy az?

NEGROPONTES (előrelép, bólint): Igen.

FELÜGYELŐ (Pintóhoz lép, nyugodt tárgyilagossággal): Az elmúlt éjjel az Imperial Hotelben meggyilkoltak egy amerikai hölgyet. Ez a gyöngy annak az asszonynak az ékszere volt. Ön föntjárt nála az éjjel. (Szárason.) Azzal

vádolják, hogy ön ölte meg, ön vette le a nyakáról ezt a gyöngyösört!

SIR LAWRENCE (megfékez egy elszörnyedő gesztust. Ellép az ablaktól, hogy megkeresse a kalapját és kesztyűjét).

PINTO (elveszti az idegét): Hazudik! (Neki-megy a felügyelőnek, inzultálni akarja.)

FELÜGYELŐ (egy kurta lépéssel kitér, az embereihez nyugodtan): Fogják meg. (A másik két detektív, mestersege nagy rutinjával elkapja a fiút. Nincs dulakodás. Szinte udvariasági aktusnak hat, ahogy egy pillanat alatt rákapcsolják a bilincsel.)

PINTO (megpróbálja széthúzni a két kezét, nem tudja, majd a szeme elé emeli bilincses öklét és mintha csak most jogná föl, hogy mi történt vele, fölördít kétségbeesésében. Utána rögtön összemomlik az ellenálló ereje és letörve támaszkodik neki az íróasztalnak. Az egész jelenet alatt ez az egyetlen, rövid kiáltás volt hangos. Különb minden csöndesen, simán, zavartalanul történik.)

ANDRÉE (nyilván hallgatódzott és a kiáltásra megjelenik a küszöbön. Nincs egészen felöltözve. Rémmillen): Uristen! Mit csinálnak itt magával drágám! ? (Kíváncsian és ijedten bámul.)

SIR LAWRENCE (fölháborodva néz a lányra, majd egy undorodó pillantást vet Pintóra, fölveszi egy székről a kalapját és kesztyűjét megindul az ajtó felé.)

FELÜGYELŐ (megállítja): Bocsnát. Egy pillanatra. Nagyon érdekelt, hogy kicsoda ön és mit kerestett ennél az úrnál?

SIR LAWRENCE: Magánügy. Nem vagyok köteles válaszolni.

FELÜGYELŐ (keményebben): Szabadna? Hogy hívják?

SIR LAWRENCE (presztízisének sérelmét érzi abban, hogy így faggatják, tehát szó nélkül, nagyon gögös gesztussal veszi elő és nyújtja át a névjegyet.)

FELÜGYELŐ (miután elolvasta a névjegyet): Tudná ezt valamivel igazolni?

SIR LAWRENCE: Nincs nálam semmi írás. PINTO (fölemeli a fejét, igazolni akarja a lordot): Nahát ez már igazán hallatlan! Én is bizonyíthatom, hogy...

SIR LAWRENCE (visszaulastítja ezt a protokóliót, hidegen): Köszönöm, ne fáradjon!

PINTO (lesüti a szemét, dtérezve a szeggyent, hogy ő ebben a szituációban nem igen védelmezhet meg senkit).

SIR LAWRENCE (kissé agresszíven a Felügyelőhöz): Mi fog most velem történni?

FELÜGYELŐ (akinek a két detektív izgatottan magyarázott valamit): Az embereim éppen

Olvassa az Ellenzéket

mert a legmegbízhatóbb és legfrissebb anyagot a legkiválóbb újságírók feldolgozásában hozza

Hirdessen az Ellenzékben

mert ezt a lapot minden komoly vevő és eladó mindennap elolvassa

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

Cluj-Kolozsvár Str. Universitatii (Egyetem-utca) 8

most mondják, hogy ismerik önt. (Nagy tiszteléssel.) Bocsánatot kérek, hogy megállítottam. Kötélességem volt.

SIR LAWRENCE: Nem tesz semmit. (Feszesen végiggombolja a kabátját. Rövidet biccent amely általában mindenkinek szól, aztán egyenes háttal, hidegen kimegy a színről, a mereven tisztelő, uniformis rendőr mellett.)

FELÜGYELŐ (Pintohoz, aki haláltrasebezve leroskad egy fotóje az íróasztal mellé): Igerje meg, hogy rendesen viselkedik, akkor levesszük a kezéről ezt a dolgot.

PINTO (megalázottan bólint, aztán fölemeli a kezét, de a fejét elfordítja, amíg a csuklóján babráltnak).

NEGROPONTES (nyugtalanul nézi a műveletet): Kérem szépen, én talán el is mehetnék már. Ugyebár nincs rám semmi szükség? Jónapot. (A felügyelő intésére sietve kimegy a színről.)

PINTO (megdörzsöli a csuklóját): A kenyerükkel fognak fizetni azért, amit velem csináltak! Majd megmutatom!

FELÜGYELŐ (nyájasan): Kérem. Mutassa meg. (A detektívhez.) Vigyázzon rá, amíg eltözik.

I. DETEKTIV (szóltalanul Pinto vállára teszi a kezét, a fiú fáradtan jökel és a két detektív kíséretében bemegy a hádába.)

FELÜGYELŐ (most nézi csak meg jobban a lányt): Hát ön mit keres itt?

ANDRÉE: Éppen el akartam menni. Már öltöztem... (Zavartan pislog a rendőrré.)

FELÜGYELŐ: Azt látom. De mi dolga volt ennél az úrnál?

ANDRÉE (zsenben): Ő szerelmes belém... annyit könyörgött, hogy jöjje el hozzá... hát eljöttem.

FELÜGYELŐ: Hogy hívják?

ANDRÉE: A művésznevemet tetszik, vagy az igazit?

FELÜGYELŐ: Az igazit.

ANDRÉE: Therese Rull.

FELÜGYELŐ: Van valami foglalkozása?

ANDRÉE: Van, hogyne volna. (Kis szünet után.) Táncozó vagyok.

FELÜGYELŐ: Tegye föl a kalapját, velünk jön a rendőrségre. Kihallgatják.

ANDRÉE: Kérem szépen, szeretnék előbb egy percre hazamenni.

FELÜGYELŐ: Miért?

ANDRÉE: Itt nem tudok rendesen felöltözni. És ha nem vagyok egészen tip-top, rémes rosszul érzem magamat.

FELÜGYELŐ: Nem engedtem meg. Azt sem tudom, kicsoda maga?

ANDRÉE (némi habozás után a rendőrhöz): Mondja meg már Zsuzsa bácsi, hogy ismer.

FELÜGYELŐ (a rendőrhöz): Maga ismeri, őrmester?

RENDŐR (szégyenkezve): Ismerem felügyelő úr. A legidősebb testvéremnek, a levélhordónak a leánya. Rendes lakásuk van. Én is ott lakom náluk. (Sóhajtna.) Színész nő akart lenni. Hát így néz az ki közelről.

FELÜGYELŐ (valamennyire megenyhülve a lányhoz): Jöjjön csak ide. Ne féljen. Egy óra múlva hazaengedjük. (Az ajtó felé int.) Hallgatózott?

ANDRÉE: Igen kérem, hallottam! (Spon-tán.) Kérem szépen, én nem hiszem, amit mondanak rá! Ez nem olyanféle ember. Ez egy egészen finom, igazi úr. Ha látnák a harisnyáit, meg a cipőit. Ennek örületesen előkelő ismeretsége van! A keze fogása is egészen

más. Ilyen kézzel nem lehet olyasmit csinálni... (Az újságra esik a pillantása.)... Ámbár...

FELÜGYELŐ: Folytassa!!

ANDRÉE (nem akarja bemártani a fiút, nem rosszindulatú, de olyan kotnyeles, úgy szeret szerepelni, hogy felelőtlenül loesogni kezd): Kérem szépen, én vettem észre az újságban, a dolgot. Elkezdtém hangosan olvasni... (Mulatja.) Én ott ültem, ő ott borotválkozott... Egyszerre rám nézett. Úgy nézett rám kérem, hogy a torkomon akadt a szó! Mindjárt sejteni kezdtem, hogy itt van valami. (Elhallgat.)

PINTO (dívatos, világos flanel ruhába öltözve kijön, a kezén bilincs. Ránéz a lányra. Halkan, de nyersen): Mit sejtett?

ANDRÉE (tjedten): Drágám, én rám ne legyen dühös. Én a maga pártján vagyok egészen. (A rendőr oltalmába házódik.)

PINTO (megvetően elfordul a lánytól, a felügyelőhöz): Vihetek magammal cigarettát?

FELÜGYELŐ: Tessék.

PINTO (az asztalhoz lép, ott a dohányzó-készlete, meglöli a cigarettalárcáját. Közben ránéz az inasára, aki már az előbb bejött és sopánkodva lapul a falnál. Ingerülten, mert nem bírja a cseléd részvétét): Mit bög?! Mit bámul így rám?! Maga is meg akar őrlíteni?! Vén számar! (Kis szünet után)... Ha nem jöhetnék haza, reggelre hozzon be utánam ruhát és fehérneműt! (A felügyelőhöz.) Van ehhez jogom?

FELÜGYELŐ: Rendesen meg szoktuk engedni.

PINTO (az inasoz): A burburry-ruhát a zöld nyakkendővel, a sötétszürke sportruhám fogja behozeni. De nem knickerbokerral, hanem hosszúnadrággal. Oxfordinget és valami pettyes, sötétzöld vagy bordó nyakkendőt... (mialatt az asztalról fölveszi és futólag megnézi magát abban a tükörben, amelyben borotválkozott)... a neszeszerem ne felejtse el... Mehetünk! (A rendőrség embereitől kísérve, kimegy. Útközben ösztönszerűen igazít egyet a szivarzsebébe tett zsebkendőn, a nyakravalóján és egy rántással jobban beleigazítja magát a kabátjába.)

(Sötétség, a szín elforog.)

II. KÉP

(Szín: A rendőrségen. Nagy szoba, amelybe balról, jobbról és hátulról is nyílik ajtó különböző folyosókról és szobákból. A rendes hivatal-jelleg. Polcok, íróasztalok, székek. Az egyik íróasztal tekintélyesebb, mint a többi. Huszonegy órával az első kép után. Dél tájban.)

KAPITÁNY (a helyi rendőrség vezetője. Civilben, a gomblyukában kis, piros rozetta. Körülbelül ötvenéves, eszesarcú, borotvált férfi. A tekintélyes íróasztalnál ül, egy új papírt nézeget. Aztán fölpillant a boyra, aki előtte áll): Biztosan emlékszik rá, amit mond?

BOY (15-16 éves bátorarcú kamasz, a nagy hotelek boy-libériájában): Igenis, kérem. Nagy gyakorlatunk van. Aztán ismerem is a gróf urat a versenyről, meg a pólórról, meg a hotelből is. Régi vendégünk.

KAPITÁNY: Tapasztalt rajta valami különösét?

BOY: Nem, kérem. Nem is néztem az arcát. Amikor beszállt a liftbe, mindjárt a kezére néztem.

KAPITÁNY: Mi volt a kezén?

BOY: Semmi. De az ember a kezén látja meg az uraknak, hogy adnak-e borralót?

Amelyik ad, az már előre kaparászik a zsebében. A gróf úr nem kaparászott.

KAPITÁNY: Hány órakerítte föl?

BOY: Egy körül. Akkor lett vége a zenének a hallban.

KAPITÁNY: Tudta, hogy hova megy a gróf úr?

BOY: Tudtam. Csodálkoztam is rajta.

KAPITÁNY: Miért?

BOY: Mert nekem abszolúte nem tetszett, kérem, a hölgy.

FELÜGYELŐ (az írnok asztala mellől — indignálódva): Hány éves vagy, te csirkefogó?!

BOY (odanéz): Nem azon múlik, kérem. Érett férfi vagyok már.

FELÜGYELŐ: Hallatlan csirkefogó!

KAPITÁNY (kopog a ceruzájával): Elmehet. (Boy el.)

PORTÁS (roppant elegáns férfi, mint egy diplomata, méltóságos modorú, a halántékán deresedik a haj. Amikor a boy elment, érzi, hogy ő következik sorra és a kesztyűjét húzogatva, oldalról a kapitány íróasztala elé. Meghajlik, aztán utána rögtön, göggösen kiegyenesedik).

KAPITÁNY: Ön az éjjeli portás?

PORTÁS: Engedelmeivel.

KAPITÁNY: Főnntartja a vallomását, amit délben tett?

PORTÁS: Minden részletében.

KAPITÁNY: Jó! Most még csak azt mondja meg, hogy amikor elment a gróf úr, véletlenül látta meg? Vagy várta? Figyelte? Érdekelte valamiért?

PORTÁS: Százszázalékos véletlen volt. Éppen átmentem a recepción, a telefonokhoz, amikor az ajtónál valósággal összeütköztünk. Rámnézett.

KAPITÁNY: Hogy nézett magára?

PORTÁS: Ahogy a hozzá hasonló urak a személyzetre szoktak nézni. Keresztülnézett rajtam, mint az üvegen.

KAPITÁNY: Gondolhatta azt a gróf, hogy amikor kimegy a hotelből, nem tűnik fel senkinek?

PORTÁS: Természetesen. Nálunk három óráig óriási forgalom van. Egy frakk? Egy csöpp a tengerben.

KAPITÁNY: És három után?

PORTÁS: Teljes csönd. A kapuk be vannak zárva.

KAPITÁNY: Azon az épületszárnyon, ahol az amerikai Mrs. Benson lakott, alszik valaki a személyzetből?

FELÜGYELŐ (közbeszól): A cseléség alibije tökéletes. Utána jártam. A szobalányok hálólhelye a szuterénben van. A pincérek éjjel előtt letették a szolgálatot. Nem volt éjjel az emeleten más, csak Mrs. Benson komornája és sofförje. És az a háziszolga, aki reggel elment Nizzába, állítólag a bicikliversenyre.

KAPITÁNY: Be kell hozni.

FELÜGYELŐ: Már be is hoztuk. Itt van. (Int az ajtó felé.)

KAPITÁNY (a portáshoz): Ismeri azt a szolgát?

PORTÁS: Dehogy ismerem kérem. (Göggösen.) Nem is kerülhet a rangombeli ember szemé elé egy olyan szubaltern alkalmazott.

KAPITÁNY (bólint): Jól van. Köszönjük.

PORTÁS (nagy majestással elköszön és elegáns kesztyűt húzogatva távozik a hátsó ajtón.)

KAPITÁNY (dörzsöli a homlokát, aztán rövid gondolkodás után a felügyelőhöz): Azt hiszem, az előre megfontolt szándékot el lehet ejteni. Ha készült volna valamire, nem liften ment volna föl. Ott történhetett valami, hirtelen. Ez magyarázza meg, hogy ott felejtette a cigarettáját a hamutartón. Ideges volt.

FELÜGYELŐ: Vagy hülye. Ez kapitány úr egy autómata. Üriember. Az a foglalkozása. Van arról fogalma a kapitány úrnak, hogy milyen hülyék vannak ezek közt? Most tessék elképzelni, ha mi csinálunk véletlenül ilyesmit? Szépen hívok én mindjárt másnap ékszerész ahhoz a gyöngyhöz.

KAPITÁNY: Ezt én sem értem! Lehet, hogy örült?! (Idegesen fölállt az asztaltól, sétál, megvakarja a fületét.) Ez nem sima ügy, kollega! Nem olyan sima!

FELÜGYELŐ: Pedig mégis csak így lesz. A komornát és a soffört nem merném gyanúsítani. Miért tették volna? Az a szegény asszony jól bánt velük, bőven fizette őket... (Vállal von.) Az a szolga? (Kis gondolkodás után, élénkebben.) Irtó betyár pófája van a gazembernek. Meg kellene csiklandozni egy kicsikét.

KAPITÁNY (rendelkezik): Őrizetbe kell venni mind a három embert, aki azon az emeleten volt az éjjel. Itt maradnak.

FELÜGYELŐ: Igenis kérem.

KAPITÁNY: Hozzák be azt a szolgát.

IRNOK (készségesen, fölpatlan és a bal ajtón kimegy).

FELÜGYELŐ (fölvész egy papírt az írnok asztaláról): Itt vannak a személyi adatai.

KAPITÁNY: Köszönöm. (Nézi az ívet, visszaül az asztalához.)

KOMORNA (a sofförrel a háta mögött balról befőn, megállnak mindketten az ajtónál. A lányra még azt is el lehet mondani, hogy elegáns. Divatos kis kalap van rajta, angol kosztium.)

KAPITÁNY (rájuk néz): Mit akarnak?

KOMORNA (nyugodtan): Beküldtek minket.

KAPITÁNY: Kicsoda?

KOMORNA: A rendőr.

KAPITÁNY: Tévedés. Menjenek ki. Várjanak.

KOMORNA: Kérem szépen, reggel nyolc óta itt vagyunk. Nekünk muszáj volna most állás után szaladgálni.

FELÜGYELŐ: Itt nincs vita. Menjenek ki. Várjanak tovább. Hallották, mit mondott a kapitány úr.

KOMORNA (engedelmesen): Kérem szépen. (Kimennek.)

FELÜGYELŐ: Egész gusztusos nő. Tetszett látni a lábát?

KAPITÁNY: Láttam. Drága harisnyája van. (Befőn a szolga.)

SZOLGA (egyszerűen öltözött, fekete hajú, sötétbőrű férfi. Derék jű, de peches arcú. Minden ok nélkül a hét főbűn van rátrva a képére. Zavartan köszön, a kezében a kalapja.)

KAPITÁNY: Jöjjön ide. (Szolga az asztal elé áll.) Hol járt tegnap óta?

SZOLGA: Szabadnapos voltam kérem. Átmentem Nizzába a bicikliversenyre. Nem

A Színházi Élet apróhirdetéseit minden péntekig küldendők be a hirdetési osztályba! Olvassa el a főlapon lévő hirdetési feltételeket!

titok kérem. Mindenkinék mondtam, hogy odamegyek. Szenvedélyes sportember vagyok.

KAPITÁNY: Maga az Imperialban vagyok?

SZOLGA: Igen kérem.

KAPITÁNY: Tudja, hogy az emeletén tegnapelőtt meggyilkoltak egy lakót?

SZOLGA: Persze, hogy tudom kérem. Mindenki arról mesél. Engem is azért hoztak haza. Igaz, hogy már magamtól is jöttem volna. Az állomáson fogott meg a detektív úr.

KAPITÁNY: Mit csinált maga akkor éjjel, amikor a gyilkosság történt?

SZOLGA: Aludtam.

FELÜGYELŐ (bekapcsolódik a kihallgatásba, élesen): Aludt? Nahát én nem hiszem, hogy aludt.

SZOLGA (enyhe szemtelenséggel): Mit csináljak kérem? Mégis aludtam.

FELÜGYELŐ: Nézzen a szemembe.

SZOLGA (megrőkönnyödvé): Talán csak nem tetszik gondolni, hogy én?...

FELÜGYELŐ (fagyosan): Nézzen a szemembe!

SZOLGA (proli, nincs benne semmi bátorság, kerül a szemét): Nem tudok kérem muszájból...

FELÜGYELŐ (velősen): Maga a gyilkos!

SZOLGA (fölkapja a fejét, most aztán a szemébe néz a felügyelőnek.) Én?! (A mellére teszi a tenyerét, méltatlankodva.) Én?! (Ingerült farkasszemet néz a felügyelővel.)

FELÜGYELŐ (rettenesen pofonúti): Te vagy gazember! Ne is merjed tagadni!

SZOLGA (kétségbeesett mérgében földhözvágja a kalapját): Útik az embert?! Pofozzák?! Ártatlanul össze-vissza pofozzák?! (Fenyegetően.) Rokkant katona vagyok! Negyven hónapig voltam a fronton! Olyan murit csinállok ebből!... (Lehajlik a kalapjért.)

FELÜGYELŐ (elragadja a szenvedély beletűrt a szolgába, belemarkol a hajába, arcába, úgy cibálja) Fenyegetődzöl?! Szemtelenkedsz?! Még beszélni mersz?! Beszélni?! (Elereszi.)

SZOLGA (levegő után kapkod): Nem is tudtam beszélni, mert bele tetszett nyúlni a számba. (Törli a száját.)

FELÜGYELŐ: Tiszta dolog. Tessék ránézni kapitány úr, erre a kókusz fejire. Csak a gonosztevőknek van ilyen komisz hajnöve.

SZOLGA (az égre emeli a két kezét és kétségbeesetten összecsapja): Úristen! Micsoda rendőrség! Még csakugyan besavanyítanak! (Zokogni kezd.)

FELÜGYELŐ (diadalmasan): Ahá! Most bóg. Dolgozik benne a lelkiifurdalás. (Rámutat a szolgára.) Tessék csak ránézni, hisz ez az ember maga a bűn!

SZOLGA (még hangosabban fölzokog, a fejéhez kap): Be fognak savanyítani! Besóznak!

KAPITÁNY (visszaeszi a komandót): Ne sirjon. Ha nem csinált semmit, ki fog derülni. Most itt tartjuk. Legalább kialhatja itt magát. Pár napig nem kell cipőket tisztítani.

SZOLGA (keserves őszinteséggel): Dögöljenek meg, kérem, a cipők. (A felügyelő intézkedésére egy rendőr bejön, a háta mögé áll. Magánkívül): Negyven hónapig voltam a fronton! Megsebesültem! (A rendőr balra elvezeti.)

KAPITÁNY (egy szolga jött be a hátsó ajtón egy pillanattal előbb jelentett valamit halkan. A felügyelőhöz): Az az angol lány van itt Érdekes! (A szolgához.) Küldje be!

FELÜGYELŐ: Arrafelé is dolgoztam. Nagyon szép lány. Gazdag, előkelő. A gróf tüzesen

udvarolt neki az utolsó időben. Biztosan mondanai akar valamit a fiúról.

JUNE (megjelenik a hátsó ajtóban. Sötét ruhában van. Sápadt, felindult. A szeme rémül, az arckifejezése elgyőrt. De azért igyekszik uralkodni magán. Különben nevelt leány, aki élete legnehezebb perceiben is megőriz valamit a társasági formák simaságából. Gyorsan előrejön, riadtan néz körül. Végül a kapitány előtt megáll): Miss June Caversham vagyok. (A szívére teszi a kezét, mint aki nagyon sielett és elfutadt.)

KAPITÁNY (udvariasan): Tessék parancsolni. (Széket kínál.) Miltóztassék.

JUNE (nem ül le): Beszélni szeretnék. Valani. Kivel beszélhetnék ebben az ügyben... (Kínzottan.) Ami az Imperialban történt?...

KAPITÁNY (kis bókkal): Állok rendelkezésére.

JUNE (kis szünet után, győtrő önváddal): Azt hiszem, én sem vagyok ártatlan abban a dologban. (Meginog, megfogják, leülletik. Nagy izgalom támad körülötte, még a nyomorult írnek is feláll asztala mellől.)

KAPITÁNY (higgadtan): Nyugodjék meg, kérem. Várjunk. Szedje össze magát...

JUNE (végigsimít a homlokán): Köszönöm. Rendben vagyok már.

KAPITÁNY: Jól értettem? Azt akarja mondani, hogy része van a dologban?!

JUNE (elszántan): Igen.

KAPITÁNY: Ismerte ön, Miss, azt az amerikai hölgyet, Mrs. Bensont?

JUNE (irtózva): Nem ismertem. Sohasem láttam.

KAPITÁNY: Akkor nem értem.

JUNE: Ne haragudjanak. Nem tudok elég világosan beszélni. Csak azt érzem, hogy felelősség van rajtam.

KAPITÁNY: Micsoda felelősség?

JUNE (kiüszkődvé): Ő... nem tudom, kérem kimondani a nevét...

KAPITÁNY: Nem baj. Képzelnék, hogy körül akar beszélni.

JUNE: Tudtam, hogy ő... gondok között él. És mégis forszíroztam, hogy vegyen részt a mi költséges passzióinkban. Jólesett, ha a közzelemben van... Nehéz nekem erről beszélni...

KAPITÁNY (jóindulatúan): Nem sürgetjük, kisasszony. Ne féljen. Nem akarom én, hogy olyan titkokat áruljon el, amik nem tartoznak az ügyre. Kevésből is értünk mi. Elég egy fél szó.

JUNE (hádsán): Köszönöm. (Végigsimít a homlokán.) Sok apróság van, amit talán el kellene mondanom... Meghívtuk a hajónkra...

KAPITÁNY: Tudunk róla, kisasszony.

JUNE: Néhányan mosolyogtak a társaságunkban. Azt mondták, hogy nem is fog előjönni nincs hozzá módja... Megréműltem... Megvetnének engem, ha tudnák, mikre gondoltam, hogy könyörögtem neki. Tisztán emlékszem rá, azt is mondtam, hogy szerezzem pénzt bármilyen módon. (Győtrődvé.) Értetek engem? »Bármilyen módon!«

KAPITÁNY: Célzott arra, hogy kövessen el valami erőszakos cselekedetet?

JUNE: Nem! (Hevesen.) De hiszen az olyan mindegy! Most mégiscsak oka lehetek annak, ami történt!... (Mert a felügyelő nevetni kezd csudátkozva.) Mért nevet kérem?

FELÜGYELŐ (nevet): Mert ez nem sok! Mert ez semmi kérem! Abszolúte semmi!

KAPITÁNY (*jóinduláttal*): Maga nagyon naiv, kisasszony! Ne kinozza magát ezzel az ügygel!

FELÜGYELŐ: Hanem azért köszönjük szépen, hogy idefáradt. (*A kapitányhoz.*) Most már világos. (*Magyarzódon.*) Azért tette, mert szeretete magát. Maga mellett akart lenni minden áron...

JUNE (*szenvedélyes erővel*): És ez semmi?! KAPITÁNY (*melegen néz a lányra*): Ezen az alapon kisasszony, be lehetne csukálni minden szép nőt... Akarja látni azt az urat?

JUNE (*rémülten*): Nem.

FELÜGYELŐ (*megértően*): Persze. Pokoli módon kellemetlen lenne önnek!

JUNE: Óh, nem énmiattam! Attól félek, hogy ő nem szeretné!

KAPITÁNY: Nem hiszem, kérem!

JUNE (*mohón*): Akkor kérem. Akarom.

KAPITÁNY (*ránéz az irnokra*): Intézkedjék! (*June felé.*) Azonnal itt lesz. (*Az irnok jobbra kiskiel.*)

JUNE (*halkan*): Börtönben van?

KAPITÁNY (*megnyugtatón*): Csak egy üres szobában, itt a folyosón. Még az ajtó sincsen rázárva.

JUNE (*kissé megnyugodva*): Bocsánatot kérek, hogy ilyen zavarosan beszélék. De nem vagyok egészen magamnál. Irtozatos éjszakám volt. (*Relleque néz az ajtó felé.*) Attól is félek, hogy utánam jönnek. Jóformán elszöktek hazulról. Alig állok a lábamon. (*Leül.*) Nem értek semmit, nem tudok semmit. Csak azt érzem, hogy ha van bennem egy szikra becsület, akkor ki kell tartanom annak az embernek az oldalán, aki énertem... énmiattam... (*halkan*) ezt tette... (*A két kezével eltakarja az arcát.*)

PINTO (*rendellen, a szakálka kinőt, nincs rajta gallér és nyakkendő. Bejön a színré, de amikor meglátja Junet, rögtön visszafordul. Kimerülten néz az ajtó felé, majd engedné*): Micsoda gonosz dolog ez?! Így vezetnek hölgyek elé! (*Kezével elfödi a nyakát.*) Legalább figyelmeztettek volna!

JUNE (*meghallja a fiú hangját, föláll, feléje megy, rettegve, halkan*): Pinto! Drágám!

PINTO (*az egyik kezét még mindig a nyaka előtt tartja*): Ne nézzen rám! Szégyellem magam! Két napja jóformán meg sem mosdhattam.

JUNE: Én azzal nem törődöm drágám. Nem is látom. (*Küzd benne a részvét és a borzalom.*) Ó, szegény, milyen sápadt! (*Egészen közel megy a fiúhoz, megfogja a kezét, szinte a mellére bujik. Formális szerelmi jelenet indul közöttük.*)

PINTO: Képtelenség, amit velem csinálnak! Meg fogok bolondulni! (*Görcsösen szorongatja a lány kezét.*) Segítsen June. Valami rendes ügyvédet kérek! A legjobbat! Szabadulni akarok! Szabadulni!

JUNE (*sírva fakad*): Nem kellett volna ezt tenni. Nem kellett volna!...

PINTO (*hirtelen eltaszítja magától a lányt*): Micsoda?! Hát maga is azt hiszi, hogy én csináltam?! Azért jött ide, hogy ezt elmondja?! June: Osztozni akarok a sorsában!

PINTO (*ingerülten*): Az istenért, miket beszél itt? Na ezt is jókor kérdezte! (*A rendőrökhöz.*) Mi ez? Miket beszélnek rólam odakint?! Az újságok írnak pimaszságokat?! Legalább mondják meg, hogy tudjam, hogy védekezni tudjak!

JUNE: Meghalok drágám!

PINTO (*elkeseredve*): Meghal!? Ne haljon meg drágám! Mit érek veled, ha meghal?! Nagyon édes, hogy eljött. De inkább az apját küldte volna el, vagy egy jogászt, aki ért ezekhez a dolgokhoz!... (*Kimerülten elhallgat.*)

KAPITÁNY (*a lányhoz lép*): Elég volt ebből Miss Caversham. Olyan fehér lett, mint a fal. (*Gyöngéden támogatja.*) Ó, hiszen nincs is magánál. (*Vezeti az ajtó felé.*) Menjen!

JUNE (*a küszöbön visszafordul és a karját kétségbeesett mozdulattal a fiú felé tárja*): Én mindent... én mindent... (*A kapitány szelíd erőszakkal kiviszi a hátsó ajtón.*)

PINTO (*gyűlölettel néz az ajtó felé*): Ez is minek jön ide nyávoogni?

FELÜGYELŐ: Nem szép, hogy ilyeneket mond. Ez a lány nagyon szereti magát. (*Egy kis irigy csodálkozással.*) Micsoda sex-appele van magának!

PINTO (*közben a kapitány is visszajött a színré, egyikőtől a másikhoz fordul, úgy beszél, nem hangosan, de fokozódó indulattal*): Mi van magukkal? Milyen a maguk füle? Hát hiába beszélék én, nem hisznek nekem semmit?! Én tegnapig még gentleman voltam. Én becsületbíróságokban elnököltem. A löversenyen csak oda-intettem a bookmakereknek és elkönyvelték a fogadásomat. Nem volt ember, aki kételkedni mert volna a szavamban!... (*Dühében fölrag egy széket.*)

KAPITÁNY (*hidegen*): Hallja! Ne homoljék! (*Már előbb csöngetett az íróasztalán, amikor Pinto hangja emelkedni kezdett és a csöngetésre belépett balról egy rendőr.*)

PINTO (*észreveszi a rendőrt, aki közeledik feléje, lehülve, keserűen*): Ezt tudják! Ez az egész művészetük. Brutalizálni az embert ilyenekkel! (*Az öklével megfenyegeti a kapitányt.*) Nahát, meg fognak fizetni érte! (*Megfordul és a rendőr kísérelébe kimegy a színről.*)

KAPITÁNY (*utánanéző — tárgyilagosan*): Piszok fráter! Akár gyilkos, akár nem gyilkos. (*Bosszusban leül az íróasztalához.*) Na gyerünk tovább. (*Az irnokhoz.*) Azt a komornát!

IRNOK (*repül teljesíteni a parancsot*): KAPITÁNY (*egy kis ironiával a felügyelőhöz*): Most megnézhetjük jobban a lábát.

ROSE (*jobbról jön*): Pardon. Kérdezhetek valamit?

KAPITÁNY: Tessék.
ROSE (*minden idejtség nélkül, inkább neheztelve*): Kérem szépen, az előbb ki akartam menni az épülethől. Újságokat szerettem volna venni az utcán. És nem engedtek ki még a folyósóra sem. Kérem szépen, letartóztattak engem?

KAPITÁNY: Nem. Csak őrizetbe vettük. ROSE (*sértődötten*): Na szépen nézek ki. Az újságokba is beletesznek

FELÜGYELŐ (*egy kis gesztussal, diszkrét grimaszal mutatja közben a háttérben, hogy mi tetszik a fölölttése munkáján, mit nem helyesel? Kedélyesen Rosehoz*): Mindenkit érhet baleszt.

ROSE (*simán*): A felügyelő úrnak könnyű tréfálni. De nekem az ilyesmi a kenyeremre megy.

KAPITÁNY (*barátságosan*): Kisasszony, üljön ide, mert ez hosszú dolog lesz.

ROSE (*könnyű mosollyal*): Köszönöm. (*Fogja a széket, leül.*) Mégis, mennyi ideig fog tartani kérem?

KAPITÁNY (*nyugodtan*): Nem tudom. Nem én tölem függ, inkább magától.

ROSE (*nagy bizottsággal*): Óh, ha igazán rajtam múlik, már szeretnék is elmenni. Annyi dolgom van.

KAPITÁNY: Micsoda?

ROSE: Megjött szegény úrnóm férje Párizsból. Szeretném átadni neki rendszeren a holmikát. Kérem, velem mindenütt meg voltak elégedve. Itt vannak a bizonyítványaim és az ajánlóleveleim. *(Papirokat vesz elő a retiküljéből, az egyik kesztyűje leesik közben a széke mellé, a földre.)*

KAPITÁNY: Jó. Tegye ide az asztalra.

ROSE *(leteszi a papirokat)*: Szegény úrnóm mellett is két esztendő teltöttem. *(Sóhaj, legyint.)* Szegény asszony! *(Búsan lehajtja a fejét.)*

KAPITÁNY *(egy papirlapban böngészett, most fölneéz)*: A maga kamrája közel van az úrnője szobájához?

ROSE *(élenken)*: Egészen közel. Két-három lépés. Borzasztó is rá gondolni, hogy mi történt egészen közel, mellettünk...

KAPITÁNY: Sokszor megtörtént, hogy a völgenye magánál aludt?

ROSE: Néha. Kérem szépen kapitány úr, nem tudom, hogy tetszik gondolkozni erről a dologról, mert én bevallom, hogy nem szégyellem. Ma más világ van, mint tíz évvel ezelőtt. Azonkívül a jövő héten meg is akartunk esküdni. Úgy volt, hogy kértünk kétnapi szabadságot Madametől.

KAPITÁNY *(nézi a papírt)*: Itt az van, hogy maga hallott éjfél után valamit. A barátja nem ébredt föl rá?

ROSE: Dehogy kérem. Egészen kis zaj volt. A völgenyemnek pedig rémesen mély álma van. Tetszik tudni a nehéz szolgálat egész nap. Estére készen van...

FELÜGYELŐ *(észrevette, hogy Rose kesztyűje leesett. Tetszik neki a nő, csöndesen odamegy a háta mögé, lehajlik és udvariasan feladja)*: Tessék. *(Rose ideges, de hamar elnyomott mozdulatára.)* Itt a kesztyűje.

ROSE *(gyorsan egyensúlyba jut, mosollyal)*: Köszönöm szépen. Meg tetszett ijeszteni felügyelő úr.

KAPITÁNY *(minden sátnai vonás nélkül, de éberen figyelt. Mint mikor a vadászkutya nyomot lel, egyezzerre frissebben, nagyobb uerffel, szinte vidámban)*: Tegye csak le a kalapját meg a kabátját kisasszony. Nem szeretem így felöltözve. Mintha minden percben el akarna menni előlem sátnai.

ROSE *(egy árnyalattal késztegesebben a normálisnál, földáll és levelet a kabátját, leteszi a kalapját. A retiküljéből flap-jacket vesz ki, könnyedén bepuderezi az orrát, egy mozdulattal megigazítja a haját. Mosolyog)*: Kérem szépen. Már látom, hogy csakugyan hosszú dolog lesz. *(Van benne egy kis kihívó kacérság, ahogy visszaül a kapitány elé, aki előrekönyökölve, kíváncsian figyeli.)* Hát mondja csak, olyan mélyen aludt maga azon éjjel? *(Egy pillanatnyi sötétség, talán a függöny is elsuhanhat. Mindez, a közben elmúlt pár órát akarja jelezni. Ujrakezdés után a színen esti világitás van. Eg a csillár és a kapitány, valamint az írnök asztalán is ég a zöldernyős villanykörte.)*

KAPITÁNY *(a rendes helyén ül, de érdekesebb, keményebb, mint előbb. A viszony közte és Rose között élesebbé vált)*: Azt mondta, hogy két óra tájban arra ébredt föl, hogy hangokat hallott az úrnője szobájából?

ROSE *(ki van merülve, elidegesedett, a festék lekopott róla, de még keményen tartja magát)*: Igen kérem. Ezerszer tetszett kérdezni.

KAPITÁNY: Ha újra hallaná azt a hangot, ráismerne?

ROSE: Feltétlenül. De ha erősen visszagon-dolok, így is azt kell mondanom, hogy a gróf úr beszélt odaát.

KAPITÁNY *(a szemével odainti magához a felügyelőt, ság neki valamit. Az írnököt nem zavarhatja, mert az jegyzi a kihallgatás menetét. A felügyelő balra el. Vissza Rosehoz)*: Vigyázzon rá, hogy mit mond. Ne legyen könnyelmű. Egy ember élete van a kezében.

ROSE: Tudom, kérem. Én szeretem is a gróf urat. Mégsem hazudhatok a kedvéért. *(Elhallgat, mert balról belép Pinto, a felügyelő és egy rendőr kíséretében.)*

PINTO *(a rendőrrel a háta mögött, odadt a kapitány elé)*: Tessék. Itt vagyok. *(Rose tiszteltelenül föláll, ránéz a fiúra, mint egy cseléd bókol előtte, Pinto rövidet biccent.)*

KAPITÁNY *(barátságosan)*: Kérem, gróf úr, lenne szíves néhány hangos szót mondani. Nem fontos, hogy mit. Ami éppen az eszébe jut.

PINTO *(ingerülten és egyre hangosabban, a végén szinte kiabálva)*: Dehogy mondom! Úgy beszélék, ahogy nekem jólesik! Mi ez?! Egészen bolondot akarnak belőlem csinálni?!

KAPITÁNY *(nyájasan)*: Már rendben is vagyunk. Köszönöm szépen. *(Int a rendőrnek, aki újra kivezeti a bámúló és méltatlankodó Pintót. Vissza Rosehoz)*: Megismeri? Ez volt az a hang?

ROSE: Határozottan. Ilyen ingerült. Veszekedős.

KAPITÁNY: Meg merne rá esküdni?

ROSE: Meg mernék.

KAPITÁNY *(komolyan, nyugodtan ránéz)*: Amikor először kihallgatták, azt mondta, hogy alig hallott valamit. Másodszor is azt mondta, harmadszor is. Csak azóta változott meg, amióta velem beszélget. Most már arra is esküt tenne, hogy veszekedett. *(Keményen.)* Tehát mikor hazudott?! Kíváncsi vagyok rá.

ROSE *(kitör)*: Kérem szépen, már azt sem tudom, hogy mit beszélék! Itt ülök félnap óta élen-szomjan. Bele akarnak zavarni. Ötven-ezerszer megkérdezik tőlem ugyanazt a dolgot. Fölfordul kérem az emberrel a világ, ha minden szóból csak a rosszakaratot érzi. *(Sir.)* Szeretném tudni, akkor is így bánnának velem, ha úrinő lennék...?!

KAPITÁNY: Rendben van. Kap egy kis pihenőt. Akar valamit enni vagy inni? Akar egy pohár sört? *(Írnokhoz.)* Adjanak a kisasszonynak, amit kér. *(Jobbfelé int.)* Vigyék át ide, ültessék le a fotóbjé. *(Felügyelőhöz.)* Kedves kollégám, hozassa föl azt a soffort. Amíg a kisasszony pihen, diskurálók a völgenyével.

ROSE *(már a jobb ajtóhoz ért az írnök kíséretében. A küszöbön megfordul)*: Beszélhetnék a barátommal?

KAPITÁNY: Dehogy beszélhet. Hogy gondol ilyen csacsigapó?

ROSE *(nyugtalanul)*: Kérem szépen. *(Az írnökkel kimegy.)*

KAPITÁNY *(három gombot is megnyom az íróasztalán levő csergetyűklaviaturán. A felügyelőhöz, aki menni készül, nyitván a soffórért.)* Maradjon, kollégám. *(A két detektívhez és egy rendőrhez, aki a bal és hátsó ajtón bejöttek.)* Nem kell semmi. Csak maradjanak itt. Legyen teli a szoba emberrel.

ÍRNOK *(visszajött jobbról)*: Hozattam neki sört, meg vajkenyeret.

KAPITÁNY *(írnökhez)*: Na fiam, most újra menjen ki. Hozzon be egy tintatartót. És

mintha csak véletlenül történe, hagyja egy kicsit nyitva az ajtót. Megértett?

IRNOK: Hogyne kérem. (Kimegy jobbra.)
FELÜGYELŐ (észbekap — kicsinylően): Azt a régi trükköt tetszik csinálni?

KAPITÁNY: Magának régi. De ennek a nőnek új. Órákon át kínoztam és most fölborzolt idegekkel ül ideát. És ha van benne valami, hát kiönti.

IRNOK (visszajön, nyitva hagyta egy kicsit az ajtót, hozott egy tinalarót, leteszi az asztalára, suttogva): Nem eszik kérem. Csak tartja a kezében a kenyeret. Fülel kérem. Örülten figyel mindenre. (A rendőr és a detektív összevissza állanak a szobában.)

KAPITÁNY (kissé felemeli a hangját, pedig csak a puszta levegőhöz beszél): Na hogy van? Aludt már? ... (Szünet.) Álljon a lámpa alá, hogy lássam az arcát. (Szünet.) Jól van. (Szünet.) Mit mond? Nem értem? (Szünet.) Nahát azt nem hiszem. (Szünet.) Mégsem hiszem. (Szünet, az asztalra ül, mintha haragudna valamiért.) Nem igaz, nem olyan ez a lány ... (Szünet.) ... Tudja, milyen utálatos ez?! Maga is csak olyan, mint a többi közönséges bicskás. Rákenne mindent a barátjére! ... (A szomszéd szobából artikulálattalan rikácsolás hallatszik »Hazudik! Ő akarta! ...« A színen levő emberek izgatottan figyelnék a jobboldali ajtóra.)

ROSE (teljesen föl van bomolva. Beront a színrre. Úgy kell elképzelni, hogy az őrei mellől ugrott föl odakinn. A kezében még mindig ott a kenyér, amelyet most vad mozdulattal eldob. Hisztériásan). Nem én akartam Ő akarta! (Megtántorodik, megfogják, leülletik, támogatják. A siker mámorában izgatottan tolonganak körülötte.)

FELÜGYELŐ (megveregeti a félájult Rose arcát — diadalmasan): Brávó tubikám! Jól van tubikám! Brávó!

ROSE (erőre kap szilajul): Hol van? Nem látom! (Körül akar nézni. Befogják a szemét, erővel hátratalamasztják a széken.)

KAPITÁNY (a rendőrhöz): Orvost! (Az irnok asztalához megy, amelyen vizes butélia van, tölt egy pohár vizet.)

ROSE (vergődik az emberek keze között. Nem sikoltva, inkább valami nyomott, gyötrelmesen monoton hangszullyal): Úristen! Úristen! Úristen!

FELÜGYELŐ (Rosehoz): Most emlegeti az Istent? Akkor jutott volna az eszébe, amikor kellett.

KAPITÁNY (nagy energiával rendreutasítóan): Ne bölcselkedjünk kollegám. (Odamegy Rosehoz, vízzel kintlja.)

ROSE (mohón nyúl a pohár után, de nem tud inni, a foga kocog az üvegen. Elejti a poharat. Kétségbeesetten, mintha nála keresne menekülést, előrehajlik a széken de belekapaszkodik a kapitányba. Hangosan) Jézusmáriám Jézusmáriám!!!

Függöny

HARMADIK FELVONÁS

I. KÉP.

(A kapitány az asztalnál ül. Rendelkezik. A irnok a helyén van. Előtte áll a díjnok és a rendőr. A felügyelő kedélyesen cigarettázva könyököl neki az asztal szélének.)

KAPITÁNY (a díjnokhoz és a rendőrhöz): Értesítsék az őrizetbe vett foglyokat, hogy készüljenek, egy óran belül elmehetnek.

FELÜGYELŐ: Most, éjjel?

KAPITÁNY (megnézi az óráját): Még csak féltizenegy. (Felügyelőhöz.) Nincs okunk rá, hogy tovább itt tartsuk őket.

FELÜGYELŐ: Nahát, kicsoda patáliát fog csapni a gróf! Bizonyisten félek, hogy valami kellemetlenséget csinál. Annyi nagyfejű barátja van.

KAPITÁNY: Nem hinném. Tudja, kollegám, aki egyszer a mi vendégünk volt negyvennyolc óran keresztül, az nem igen folytathatja az úriemberi foglalkozást. Rajta marad valami szag.

FELÜGYELŐ: Miért kérem? Kiderült, hogy ártatlan.

KAPITÁNY: Mit ér az ártatlanságával? Ha valaki rosszul néz rá, mindjárt vegye elő a zsebéből erkölcsi bizonyítványát? (Legyint.) Á! Ki fog ez kopni a társaságból.

FELÜGYELŐ: A végén a kapitány úr sajnálja.

KAPITÁNY: Dehogy sajnálom. Van ennek állása. Itt van ez a finom kis angol lány ...

FELÜGYELŐ (nagy részvétel): Bizony szegény. Hogyült itt, milyen halott fehér volt, hogy reszketett.

KAPITÁNY: Na látja. Ez a szép gazdag lány az övé. Megél belőle. Még az is lehet, hogy megbecsüli magát mellette. (A jobb ajtóban megjelenik egy rendőr.)

RENDŐR (némán tiszteleg.)

KAPITÁNY: Bejöhetnek. (Rendőr el.)

FELÜGYELŐ (tudja, miről van szó): Na, kíváncsi vagyok rá! (Leül az irnok asztala mellé, a rendőr behozta az ajtón a soffőrt, de ő maga rögtön visszavonul.)

SOFFŐR (kissé meg van viselve, de eléggé kemény. Nyugodtan odaáll a kapitány asztala elé, várja, hogy megszólítsák.)

KAPITÁNY (a soffőr feszes tisztelegésére): Jöjjön ide közelebb. (Megförtélik — szünet — ránéz.) Most sem akar nekünk semmi újdonságot beszélni?

SOFFŐR: Nem kapitány úr. Százszor elmondtam mindent, amit tudok. Úgy fújom már az egészes, mint a leckét.

KAPITÁNY (vállat von): Sajnálom, hogy ilyen makacs. A bíróság mindig jobb szemmel néz az olyan emberre, akire nem mások olvasák rá az igazságot, hanem aki magától nyitja ki a száját.

SOFFŐR (szárazon nevet): Engem nem lehet megijeszteni kapitány úr. Nem ijedek meg kapitány úr. Nincs mitől félnem.

KAPITÁNY (túrelmetlenül): Nahát nem lopom tovább magával az időmet. (Feldől.) A barátánfe elmondott mindent.

SOFFŐR (nem adja meg magát): Én nem tetetek róla kapitány úr, akármit beszélt az a hisztérikus nő. Én csak annyit mondhatok, hogy holtfáradt voltam és úgy aludtam egész éjjel, mint a tők.

KAPITÁNY: Ilyeneket mesél? Amikor én már azt is tudom, hogy Genuában akartak hajóra szállni. Nem elég? A gumikeztyűjét tegnapelőtt a strandon dobta belé egy kanálisa.

SOFFŐR (belátja, hogy az ügy elveszett. A menekülést kereső vad ösztönével körülnéz. Az izmai reflexszerűen megmozdulnak. Egy lépést tesz az ajtó felé, azán letörve megdől.)

KAPITÁNY (kitalálja a gondolatát): Nyugodjék bele. Megfogtuk. (Előveszi a tárcáját, rágyújt.)

SOFFÓR (szünet után, halkán kimondja gyötrő gondolatát) Biztosan halálra ítélnék kapitány úr!

KAPITÁNY: Ne legyen ilyen pesszimista. Ahogy én a dolgát nézem, megúszhatja életfogytiglanival. (Látja, hogy a soffőr milyen önkéntelen mohósággal nézi a füstöt, megsajnáolja, ad neki egy cigarettát.) Fogja.

SOFFÓR: Köszönöm. (Tehetetlenül nézi a cigarettát, nincs gyufája.)

FELÜGYELŐ (odalep, fölkattanja az öngyújtóját, durva szánalommal): Adok magának tüzet, ne mondja, hogy rossz ember vagyok.

SOFFÓR (rágyujt): Köszönöm. (Szenvedélyes, mely slukkot hűz, az orrán fújja ki a füstöt.) Lehet, hogy ez az utolsó cigarettám?

FELÜGYELŐ: Mért volna az utolsó? Ojje! Mennyit fog maga még cigarettázni!

KAPITÁNY (soffőrhöz): Na mondjon el szépen mindent a felügyelő úrnak. (Majdnem könyörgő hangon.) De igazán ne hazudjon anygylom. Ha rendesen, egyenesen beszél, hálás lesz az egész törvényték.

SOFFÓR: Kérem szépen, nekem a legnagyobb érdekem, hogy kiderüljön a tiszta igazság. Mert kérem én, becsületszavamra mondom, úgy kerültem belé ebbe a dologba, hogy alig tehetek az egészről.

KAPITÁNY (rosszkedőben): Már kezdi? Maguk mind egyformák. Mindig a másik az oka mindennek!

SOFFÓR (síránkozva): Mért tetszik akarni, hogy elveszítsem magamat? Amikor abszolúte nem nekem jutott eszembe...

FELÜGYELŐ (barátságosan a soffőr vállára vereget): Na gyérünk öregem, meséljen. (Az irnok asztalához mennek, suttognak.)

SZOLGA (jobbról jön, zavartan körülnéz, curukkol egyet, amikor a felügyelőt meglátja, aztán szótlanul odadől a kapitány asztala elé. Összeüti a bokáját).

KAPITÁNY: Azért hívtam föl, hogy mielőtt elmenne, figyelmeztetem: csináljon valamit az arcával.

SZOLGA: Mit kérem?

KAPITÁNY: Mit tudom én. Növesszen szakállt, vagy festesse be a haját szőkére. De így ne járkaljon. Megtéveszti a hatóságokat. Az ember megijed, ha ránéz magára. (Álnyujt egy cédulát.) Ezzel kiengedik a kapun.

SZOLGA: Hálásan köszönöm kapitány úr. (Miatalt a cédulát összehajítja, a térdé közé fogja a kalapját, észreveszi a soffőrt, aki háttal áll feléjük. A hüvelykujjával arafelé bök. Az arcán ellenállhatatlanul kíváncsi kifejezés jelenik meg, mintha azt kérdezné: »Ez csinálta?«)

KAPITÁNY (túláságon nagy úr ahhoz, hogy feleljen, viszont ahhoz túláságon demokrata, hogy sehogyse válaszoljon. Tétlén egy rövidet, gögöset biccent.)

SZOLGA (elhúzza a torka előtt a tenyere élet, ami ennyit jelent, »Lenyakazzák?«)

KAPITÁNY (könyveden vállat von, mintha felelne, »Mit tudom én?!«)

SZOLGA (mélyen meghajlik, indul az ajtó felé. Közben szügerálva bámul a soffőrré. Amikor újjában a legközelebb ér hozzá, a soffőr véletlenül hátrajordul. Egymásra néznek. A szolga önkéntelenül meghódot a haldós bűn mozi-méltósága előtt. Alázatosan meghajlik. Elfogódott tisztelettel): Alázatos szolgálja Bertrand úr! (Mindenfélé köszönve és hajlongva kitakarodik.)

KAPITÁNY (az irnok asztalához lép a felügyelőhöz): Na, megy a dolog kollega?

FELÜGYELŐ: Még egészen az elején vagyunk. A multnál.

SOFFÓR: Soha nem csináltam kérem semmit. Becsületszavamra. Huszonöt éves koromban rámfogták, hogy eladtam két autópneumatikot... (Abbahagyja, mert a jobb ajtó hevesen kinyitlik, a küszöbön megjelenik Pinto. Mindnyájan arra néznek. A kapitány visszamegy az asztala mögé.)

PINTO (korrekten van öltözve. Bejön. Büszkén, fölemelt fejfel megáll a szin közepétján. Diadalézés és bosszuvágy sugárzik belőle. Mintha ezt mondaná néma póza: »Most aztán reszkesse-tek!« A felügyelő és az irnok meg is szep-penek és feldőlva üdvözlik).

KAPITÁNY (néhány gesztussal megmagyarázza a felügyelőnek, hogy egyedül akar maradni Pintóval. Mire a felügyelő és az irnok össze is pakkolnak és kivonulnak a soffőrrel együtt. A soffőr, mialatt kimegy, nagyon megnézi Pintót, még a küszöbről is visszajordul feléje.)

PINTO (színtlen nagy érdeklődéssel néz a soffőr után): Ez volt az?

KAPITÁNY: Igen.

PINTO (melyet sóhaj): Mennyit szenvedtem miatta! Remélem, úgy fogják elintézni a bitangot, ahogyan megérdemli!

KAPITÁNY (lemondó gesztussal): Bizony, lehet, hogy...

PINTO: Hogy csipték meg?

KAPITÁNY: Jóformán magától derült ki minden. A két bűnös erején felül dologra vállalkozott. (Keményen.) Nem kellett hozzá nagy kriminalistának lennem, hogy észrevegyem.

PINTO (kezd programszerűen haragudni): És ha nincs ez a szerencsés véletlen? Ez a magától derült ki? Mi történt volna akkor? (Felháborodva.) Példátlan az önök könynyelműsége!

KAPITÁNY (udvariasan, de hidegen): Az egész rendőrség nevében bocsánatot kérek, gróf úr. Nem volt módunk másképp eljárni. Fatálisan összejártszottak a véletlenek.

PINTO (nagyobb indulattal): És azt hiszik, hogy ezzel el van intézve? Legyenek nyugodtak, teljes elégtételt szerzek magannak. (Fokozva.) Van olyan rangom és társadalmi pozíció, hogy figyelmezzem elbánás illetett volna! (Öszintén dühbe jön.) Önöknek köszönhetem, hogy az újságok hasábkon át foglalkoztak a legpimaszabb módon, a legszemélyesebb magánügyeimmel! Fölháborító!

KAPITÁNY (szeliden): Még sem tehetek mást kérem, mint hogy ismételtelen kifejezem legmélyebb sajnálatomat. A sajtót illetőleg pedig tessék talán közvetlenül a lapokat kérdőre vonni a kifogásolt cikkek miatt.

PINTO: Nincs kedvem mocskos zsurnalisztákkal pörösködni. Hanem azt nem hagyom rípost nélkül, amit önök műveltek velem. Vannak barátaim a belügyminisztériumban. Közölni fogom velük, mi történt!

KAPITÁNY: Az én nevem tudja a gróf úr? Az ön szempontjából mindenen engem terhel a felelősség.

PINTO (gögösen): Mi volt ez? Kihívás?

KAPITÁNY (udvariasan): Szó sincs róla. Csak fölvilágosítást akartam adni. Mert nem szeretném, ha az én intézkedéseim miatt esetleg alárendelt tisztviselőkné lenne kellemetlensége! (Kis szünet után kihúzza az íróasztala fiókját.) Itt vannak a tárgyai, gróf úr, amiket elvettünk öntől. Az órája. (Átadja.) Az öngyújtója. (Átadja.) A tárcája... (Nézi a tárca tartalmát.)... Benne van az úrvezető-igazolványa

A golfklub tagsági jegye... És ezerszázötven frank készpénz. Annyi volt, kérem? (Pinto türelmetlen mozdulatára.) Tessék! (A tárcát is átadja.)... És most lesz szíves aláírni hogy hiánytalanul megkapott mindent. (Udvariasan bemártja a tintába és Pinto kezébe adja a tollszárat.)

PINTO (mialatt aláírja az ívet, egy kis bizonytalansággal): És a gyöngy?

KAPITÁNY (meglepetve): Parancsol?

PINTO (most már nagy biztonsággal): A gyöngyör. Azt is tölem vették el. Az enyém.

KAPITÁNY: Értem. (Bámulva nézi Pintót, kis szünet után.) Nagyon sajnálom, de azt nem szolgálthatom ki önnek. Az ügy lefolytatása után méltóztassék majd visszakövetelni az amerikai hölgy törvényes örökösétől.

PINTO (bosszusan): Milyen bornirtság! Ne ragaszkodjon a hivatali copfhoz, kapitány úr. Hiszen láthatta már, hogy olyan ember vagyok, akinek a szavában meg lehet bízni.

KAPITÁNY: Meg vagyok róla győződve. De jobban teszi a gróf úr, ha nem forszírozza.

PINTO: Hogy mit forszírozok és mit nem, azt nyugodtan bizza rám. Én csak arra vagyok kíváncsi, hogy mi az a mód, hogy jogos tulajdonomat visszakaphatnám?

KAPITÁNY: Mondtam már. Ez önnek és az örökösöknek a dolga. (A homlokára üt.) Hiszen most jut eszembe. Ejnye! Hiszen önnek tanuja is van! (Gyorsan kimegy a színről, amerre a soffőr távozott a felügyelővel és egy pillanat múlva már jön is vissza velük. A két ember megáll Pinto és az írasszal között.)

PINTO (gyorsan, mohón, nagyon nyújasan a soffőrhöz): Nézze kérem Ferdýkém, maga jól ismer engem, megmondhatja ezeknek...

KAPITÁNY: Pardon. Ez az én kötelességem. (A soffőrhöz.) Maga ott volt a szobában, amikor a gróf úr, azzal a szerencsétlen asszonyval... beszélgetett...

SOFFŐR: Igenis kérem.

KAPITÁNY: Jól hallott mindent?

SOFFŐR: Világosan. (Gyűlölködve nézi Pintót.)

KAPITÁNY: Mit mondott az a szegény asszony, amikor odaajándékozta a gyöngyvet a gróf úrnak?

SOFFŐR (megérti a választ jelentőségét. Szárazon, de ádáz rosszindulattal): Erről nem tudok kérem. Ilyesmit nem hallottam...

PINTO: Ne mondjon ilyet, drága Ferdýkém. Emlékezzék csak jól vissza! Akkor, amikor a díványra leültem...

SOFFŐR (makaesul): Nem kérem, nem akarok hazudni. Nem hallottam. Szó sem volt ilyesmiről.

PINTO: Piszok gazember. (A kapitányhoz.) Kapitány úr, az ön erkölcsi értékelésére bízom, hogy kinek hisz, nekem, vagy ennek a brigantinak?

KAPITÁNY: Nagyon sajnálom. Ön érdekelt fél, ő tanu!

PINTO: Nahát, ez olyan fürtelem, amit én álomban sem tudtam volna elképzelni! (Izgagtottan végiggombolja a kabátját.) Elmehetek?

KAPITÁNY (udvarias kis meghajlással): Amelyik percben méltóztatik.

PINTO (induláshoz igazítja magát): Nem is tudom, hogy menjek ki ebből a szobából? Még köszönni sincsen kedvem!

KAPITÁNY: Nem is szükségés. Ez szimpla hivatal. Mi ketten pedig nem vagyunk személyes jóbarátságban.

PINTO: Mi ketten személyes jóbarátság-

ban? (Sértő orrhangon.) Ön és én? (Roppán felülről.) Jóestét! (El hátul, becsapja az ajtót.)

FELÜGYELŐ (az ajtóra néz, amerre a fiú kiment): Jaj! Ha odanyomhattam volna egyet a nyaka közé!

KAPITÁNY: Miért? Szegénynek igaza van. Csúnyán megjárta. Az ő kis vicinális piszkosságát fölfordította ez az express!... (A soffőr felé int, aki még mindig ott áll oldalt.)

ROSE (egy detektív kíséretében megjelenik. Baloldatról jön, halálsápadt, de már visszanyerte a teljes önuralmát. Egyenesen a kapitányhoz megy): Kapitány úr kérem, kifűzték a cipőmből a zsinórt. Minek? Hiszen ha valamit akarok csinálni magammal, hát egyszerűen fogom az ingemet, csikokra hasítom, összesodrom és... (Észreveszi, hogy a soffőr a szobában van. Egy lépést ösztönszerűen hátrál, mintha oltalmat akarna keresni a kísértő detektív oldalán, merően néz a férjára. Hosszú esönd.)

FELÜGYELŐ (szünet után): Olyan nagyon akarták látni egymást. Most itt vannak! Gerlicepár!

SOFFŐR (a keze ökölbeszorul, a térde reszket az izgalomtól, úgy nézi távolból a nőt, a kapitányhoz): Kapitány úr, tetszik látni, ez a nő tett engemet tönkre! (Rosehoz, panaszosan.) Látja Rose? Mit csinált maga Rose?!!

ROSE (hidegen, megvetően elfordul tőle, a kapitányhoz): Muszáj nekem kapitány úr szóba állni ezzel az alakkal?

SOFFŐR (elveszti a fékjeit, olyan mozdulattal tesz, mintha rá akarná vetni magát Rosera. A felügyelő megfogja a karját.)

ROSE (nem hátrál, mint a sarokbaszorított macska, begörbített körömmel készül harcolni): Hagyja kérem, nem félek tőle!

SOFFŐR (halkan, rekedten, aminthogy az egész jelenet halk, fojtott, megfékezett volt): Engedjenek engem!... Hagyjanak engem!... (A felügyelő és a detektív a kapitány intésére kiviszi balra.)

ROSE (határtalanul ideges, de erőt vesz magán, egy mozdulattal rendbeszedi a haját, az ajtó felé int, keserű mosollyal): A vőlegényem!... (Végigsimi a homlokán, minden panaszgódo hangszűly nélkül, szárazon.) A fejem! Rettentese ten faj a fejem.

KAPITÁNY: Majd kap valami port.

ROSE: Köszönöm. Egy veramont, ha lehetne.

KAPITÁNY (komolyan): Most csak véletlenül találkozott a barátjával. De készüljön rá, mert ha eljön az ideje, szembesíteni fogják magukat egymással.

ROSE (megint a homlokához nyúl): Óh, kérem, már készen vagyok. Nem állok oda vitakozni vele. (Égészen társalgási hangon, csak egy kicsit érdesen és türelmetlenül.) Igaza van neki, kapitány úr. Nélkülem nem lett volna az egészből semmi.

KAPITÁNY: Vigyázzon. Gondolja meg, hogy mit beszél?

ROSE (gyorsan beszél, mint minden nő, amikor izgatott): Meggondoltam, kérem.

KAPITÁNY: Üljön le!

ROSE: Már szégyellem is, hogy úgy odavoltam az előbb. Nem érdemes nekem veszekedni, kapitány úr. Mit kereshetek én azon, ha rátólok az egészet arra az emberre. Tessék már mondani, hogy nem húsz évig, hanem csak tizenöt évig ülnek! Olyan mindegy! Hogy néznek én ki már akkor, amikor kijönnek!... Tessék ide figyelni, kapitány úr. Nekem eddig nem volt semmi bajom. Tizenkét pár cipőm

van a szekrényemben, szépen sámfára téve. Ur-nóm hamar megúnt mindent. Tucatjával kaptam a kimosott harisnyát, minden héten egy ruhát. Még egy kis ékszerem is van, meg pénzem, kapitány úr. Én...

KAPITÁNY (közbead): Hát akkor igazán nem értem, miért csinálta?

ROSE (öszintén): Magam sem tudom, kapitány úr. Ilyen természetem van. Mindig rosszkedvű voltam vagy nyugtalan. Sokszor a saját karomba belé tudtam volna harapni. Unatkoztam. Nem találtam a helyemet. Én még a moziban is unatkozó tudok... Hát most tessék elképzelni engem odabent. Öt ezer napig vagy még tovább... Gondolom, milyen lehet az, amikor este elalszik az ember a cellájában, az a bedrótzott villanykörte...

KAPITÁNY (gesztussal): Meg lehet szokni.

ROSE: Nem, kapitány úr, nem nekem való hely. Én a jó fehéreműt szeretem. És tudom, hogy milyen az a család ing, amelyet odabent adnak. (A homlokához nyúl.) Megint a fejem. (Mintha bocsánatot kérne, amiért a privát bajával űnatlaja a színt.) Nem tehetek róla, a könny jön a szememből a fájástól. Jó lenne a zsebkendőm... Elvették a retikülömet...

KAPITÁNY (főlveszi az asztról Rose retiküljét): Tessék!

ROSE (kiveszi belőle a zsebkendőjét, meglátja a szemét, a tükrét is előveszi egy pillanatra, megnézi magát): Rémes... (Visszaeszi a retikülét az asztrára.) Nem akarok tovább hazudozni és mentegődni, kapitány úr. Nem akarom azt hazudni, hogy így megbántam, meg úgy megbántam. Nem sajnálók én senkit és semmit. Máshol van a baj...

KAPITÁNY: Hol?

ROSE: Ott kérem, hogy elszámítottam valamit. Nem tudom, hogy hol, de elszámítottam. Nem tudtam kérem, hogy így fogom érezni utána... (Színel, egy ideges gesztus után)... Mindenfelét mesélnék a pokolról, kapitány úr. Komolyan mondom, még az lenne a legjobb, ha tényleg van pokol, ahol mindennap újra meg újra megsütnék és szénné égetik a csontjaimat. Csakhogy nem tudom, kapitány úr, hogy van ez? Nőt, ugy-e, nehezebben ítélnék arra, amire gondolok, kapitány úr? Hogyan csináljam?... (Kétségbeesett mosollyal, amelyben még a kacérságnak is van egy szikrája)... Amíg vallatni tetszett, sokszor éreztem, hogy utálni tetszik, de néha úgy is éreztem, hogy tetszem egy kicsikét. Már most kapitány úr, ha csak egy kicsit szimpatikus vagyok, nagyon szépen kérem, tessék segíteni abban, amit csinálni szeretnék, mert én... (Egész beszéde gyors volt, hisztérikusan ugráló, mint amikor egy nő idegesen nyelvel, sebes, de inkább halk. Csak most emeli föl a hangját. Megragadja a kapitány karját. Vad erővel)... Semmi áron nem akarok élve maradni!!!

(Sötétség, függöny, a szin elforog.)

II. KÉP

(Szín: Téli kert, nagy üvegház Sir Lawrence viládjában. Igen intim jellegű, finom világítású kis helyiség, amelybe a jobb sarokból és baloldalt nyílik ajtó. Az előbbi a halba, utóbbi a lakás többi részébe vezet. Idő: az előző kép után, másnap délelőtt.)

PINTO (nagy gálába öltözve bejön a színrre, a jobb, hátsó ajtón. Az inashoz, aki nyomon követi): Biztos, hogy csak a kisasszony van itthon? (Letszi a kalapját, kesztyűjét egy pálmavödörre.)

INAS (szertartásosan): Biztos, kérem. Sir Lawrence sétálni szokott ebben az időben.

PINTO: Jól van, jelentsen be.

INAS (meghajlással el).

PINTO (néhány pillanattal egyedül marad. Egyszerre öntelt és nyugtalan. Jól beleigazítja magát a ruhájába, aztán valamelyik virágszerépbokráról lép egy virágot és nagy gonddal a gomblyukába tűzi. June belép.)

JUNE (sápadt, van rajta valami bizonytalan rémület, gyenge, mintha hosszú betegség után kelt volna föl. Balról jön. Néhány lépést tesz, aztán némán megáll.)

PINTO (telkesen és boldogan): June! (Odamegy a lányhoz, megcsókolja mindkét kezét, aztán nagyon nagy biztonsággal magához öleli és a száját is megcsókolja.)

JUNE (érezteni kell, hogy irtózik a jó érintéséért, de nem mer védekezni ellene, mintha félne tőle, vagy elismerné bizonyos jogait. Ezek csak játékokban kifejezhető árnyalatok. A fiúnak azt lehet hinnie, hogy June csak szeméremből szabadítja ki magát a karjából és pusztán véletlenség, hogy a kezefejével könnyedén letörti a csókja nyomát.)

PINTO: Itt vagyok drágám. Iderohantam.

JUNE (halkan): Kora reggel olvastam, hogy tegnap éjszaka kiszabadult. Miért nem telefonált azonnal?

PINTO (melegen): Későn volt már. Meg aztán nem is tudtam hirtelen, hogy merjek-e még a szeme elé kerülni?... (A lány keze után nyúl, amely egy félénk rándulás után a markában marad.) Még most sem tudom egész biztosan, hogy állunk?

JUNE (gyámoltalanul): Nem értem.

PINTO: Pedig világos. Az embernek számolni kell azzal, hogy egy ilyen gonosz véletlen után elveszi mindenkit. Keserves dolog történtek velem tegnap éjjel. Találkoztam két klubbeli jóbaráttal. Impertinensen néztek rám, nem köszöntek. Leütöttem a kalapjukat! Dehát nem verkedhetek örökké az egész világgal! Nem látok egészen tisztán. Hogy gondoikozik felőlem most az apja?

JUNE: Nagyon szomorú és ideges, de nem szólt semmit. Azt hiszem, ő még csak más, mint a maga divatos barátai.

PINTO (megkönnyebbülve): Ennek igazán nagyon örülök. Van programjuk estére? Remek lenne, ha elmennénk együtt, valami nyilvános helyre. Bevallom, óriási point volna, ha együtt látnának bennünket.

JUNE (hideg csodálkozással néz a fiúra): Mindjárt hazajön apám. Meg fogom mondani neki.

PINTO (bizalmas hangon): Egész őszintén, azért fontos ez nekem, mert... mit csűrjem-csavarjam?... Bizony ennek a szerencsétlen nőnek olyan kínos cachéeje volt, hogy ami rám ragadt belőle...

JUNE (iszonyodva vág közbe): Nem kérem. Egy szót sem szeretnék hallani erről.

PINTO: Hát persze, hiszen nem is értené. Ez olyan komplikált. Eladtam neki három versenylovamat. Együtt játszottunk a börtén. Tudja egy ilyen szivarozó, idős hölgynek egészen férfias passziói vannak...

JUNE: Ráismertem az arcképeiről. Azt hiszem látam valahol. (Részvétellel.) Nagyon fiatalosan, hangosan öltözködött szegény...

PINTO: Szegény! Szegény! Természetes, hogy szegény! De ne haragudjon drágám, akár milyen kegyetlen dolog, nem tudok minden ingerültség nélkül gondolni rá. Mert migis csak

úgy van, hogy az ő kényelmetlen egyénisége miatt kell most magyarozgatnom magának... (Megijed a lány arckifejezésétől.) ... Na, nem drágám! Igaza van! Hagyjuk az egészet! Az egész világ minden dolga másodrendű annak a melege mellett, hogy itt van a keze a kezemben... (Megfogja a kezét.) ... Beszívhatom az illatát... (Nézi June kezét.) Milyen gyönyörű keze van. Igazi csudaműve a természetnek.

JUNE: Hogy tud beszélni. Nekem össze-szorul a torkom.

PINTO: Édes Istenem, boldog vagyok, hogy itt lehetek újra a közelében. (A! akarja ölelni.)

JUNE (riadtan védekezik): Amikor odamentem a rendőrségre, azt hittem, belepesztulok. És most még rosszabb... (Halkan, nagyon belülről, de nagyon remülten). Nem vettem eddig észre ezt a furcsa villogást a szememben...

PINTO (elbizakodva mosolyog): Déli szem drágám. Napsütötte szem. (Újra a lány kezéhez nyúl.) A tenyerét, azt a kis rózsaszínű bársonyt. (Meglehetősen erőszakosan megfogja a lány csuklóját, megcsókolja a tenyerét.)

JUNE (egy árnyattal idegesebben szabaddja ki a kezét, mint az előbb.): Engedjen.

PINTO (azon a hangon, ahogy a szerelmesek szoktak zsémbeskedni): Mi van magával kicsikém?

JUNE: Ideges vagyok egy kissé! (Fölkáll, végigsimít a homlokán, mint aki ki akarja szelteni magát egy kínos ostrom után. Sir Lawrence belép.)

SIR LAWRENCE (hirtelen belép jobbra túl. Nagyon ingerült. Hidegen, röviden biccent fiának, aki mely reverenciával üdvözlí, aztán enesen Junehoz megy, megcsókolja, megfogja a kezét, aggodalmasan az arcába néz): June! INTO (nagyon meg van ingatva a bizton, de azért elég könnyedén próbálja fölvenni a kúrálás fonálát. Magyarzóban): June egy ideges.

JUNE (az apjára néz, mosolyt erőszakol): I is egy kicsit. Nagyon.

SIR LAWRENCE (megfogja June karját, ritelen, heves gyöngédséggel): Menj innen drágám. Menj ki egy percre!

JUNE (szorongva néz a két férjira) Igen... de...

SIR LAWRENCE (sürgeti): Fiacskám! Egy percre. Van egy kis dolgunk kettőnknek. (Pintóra néz.)

JUNE (ingadozva): Jobban szeretném, ha itt maradhatnék.

SIR LAWRENCE (apai energiával): Én pedig így szeretném. (A bal ajtóhoz vezeti June-t.) Egy perc. Öt perc. Menj drágám. (Megcsókolja.)

JUNE (pillanatig habozik, aztán mégis kimegy, nyilván félt, hogy jelenet lesz az apja és a fiú között.)

SIR LAWRENCE (betszi az ajtót June mögött, aztán rögtön visszafordul. Indulatosan Pinto felé, aki a szin másik sarkában áll): Példátlan!

PINTO (érzi, hogy erős küzdelem jön. Elszántsán, de nyugodtan): Mi kérem?

SIR LAWRENCE (akármennyire haragszik, a hevességének mégis van valami formája. Föl van háborodva, de semmiesetre sem veszekszik): Az, hogy idejött. Erre nem is mertem gondolni. Azt hittem, lesz annyi tapintat önben, hogy kerülni fog bennünket... Én elsüllyednék, elbújnék!

PINTO (önerzetesen): Nekem nincs miért elsüllyedni vagy elbújni. Rosszul teszi Sir Lawrence, hogy hisz a rágalmaszó látszatnak!

SIR LAWRENCE: Ejnye kérem, mit gon-

dol rólam? Nem vagyok gyerek, el tudok ott vashi egy ujságot. Nahát, ami a sorok köz-kirajzolódik.

PINTO: Az ujságok hazudnak. Nekem jogom van hozzá, hogy büszkén fölemeljem a fejemet.

SIR LAWRENCE: Nem bánom, csináljon a fejével amit akar. Csak ne itt emelje föl az én házában.

PINTO: Ha meghallgatna...

SIR LAWRENCE: Nem hallgatom meg. Nem érdekelnek a magánéletének eseményei. Nyíltan megmondom, hogy csak a gyerekenk terrorjának engedtem, amikor önt a közelünkben eltértem. És most boldogan ragadom meg az alkalmat, hogy elvágjam ezt az összeköttetést. Törődöm is én az ön ártatlanságával!

PINTO (nyomatékosan): A lánya törődik!

SIR LAWRENCE (elintéző gesztussal): Gyerekek.

PINTO (jelentősen): Nem is olyan gyerek már. Mondhatom önnek.

SIR LAWRENCE (pillanatnyi szünet után megéri a dolgot, indulatosan fölemeli az öklét, aztán megfélezi magát, mely szánalommal): Óh Istenem! Szerencsétlen kis jószág! (Letörve elhallgat.)

PINTO (érzi, hogy felülkerült): Nem tartom lojálisnak, hogy vitakozzam önnel. De úgy érzem, hogy June egy csöppet sem szerencsétlen ezért.

SIR LAWRENCE (annyira le van sújtva, hogy le kell ülnie): Boldogtalan kis jószág! (Csak a lányára gondol, rá sem néz a fiúra.)

PINTO (egyre nagyobb fölénytel és nyugalommal): Nagyon érzékeny természetem van, önön kívül nincs a világom még egy ember, akitől eltértem volna ezt a hangot...

SIR LAWRENCE (keserűen közbeugr): Hagyjuk ezt kérem!

PINTO (önerzetesen): Szeretem magam háromszor is meghívni, mielőtt elmegyek valahová. De ide kötelességem volt eljönni. Nem kényeskedhettem. Sokkal mélyebb érzelmi kapcsolatom van vele.

SIR LAWRENCE (kezd magához térni): Nem szeretem, ha minduntalan a szájára veszi előttem a lányom nevét.

PINTO (irgalmatlanul): Pedig jogom van hozzá. A természet szempontjából talán épp annyi jogom, mint önnek!

SIR LAWRENCE (elkeseredve): Az isten áldja meg, kíméljen! Még a részleteket is el akarná mondani nekem? (Fölkáll, az ajtóhoz megy, hangosan, fájdalmas idegességgel.) June! June!

JUNE (megjelenik, szorongó aggodalommal megy oda az apjához.)

SIR LAWRENCE (minden izlése és érzése háborog az ellen, amit tennie kell, szinte kínlódva Junehoz.): Azt mondja... (Pinto felé inti, anélkül, hogy ránézne és: vergődve keresi a kifejezést): hogy jogai vannak hozzá... Igazat mondott?

JUNE (hallgat, beismertleg lehajítja a fejét.)

SIR LAWRENCE (tanácsalatosan néz a szegyenkező lányra, aztán a diadalmasan feszítő Pintóra pillant. Szünet után szárazra fékezett hangon): Hát ez más! Tessék parancsoljanak! (Egymás felé inti a fiatalokat.)

PINTO (megnyugtatóan): Higye el, ez a legokosabb. Így van ez jól.

SIR LAWRENCE: Láttam már, hogy európai nő utánapusztult egy négernek. Nem tudtam, hogy ez is olyanféle! Tessék. Nem akarok én semmiféle drámát! Itt van. Magával viheti azonnal! (June vállára teszi a kezét, és

Pinto felé tölta egy esöppet sem durva, de járdat-masan türelmetlen mozdulattal.)

JUNE (rémiült könyörgéssel néz az apjára): El akar küldeni magától?

SIR LAWRENCE: Ne félj, nem kívánom, hogy így menj el, egy szál ruhában. Eliz majd összeszedi a dolgaidat. Vigyél el mindent fiam. Gondosan, mindent, az utolsó gombostűig. Ne maradjon itt utánad semmi emlék. Csak fájna.

PINTO (*jeszültt gondolkodás után*): Szeretnék valamit megjegyezni kérem.

SIR LAWRENCE (*gőgösen, hidegen végignézi*): Tessék.

PINTO (*Sir Lawrencehoz*): Ön azt mondta, hogy nem akar semmiféle drámát. Hát én sem akarok. Érzem, hogy June mennyire hozzám tartozik, de azt is tudom, mennyire szereti önt.

SIR LAWRENCE (*gúnyosan közbevág*): Ugyan ne mondja!

PINTO: Aggódom, hogy June túlságosan szenvedne, ha szakítania kellene önnel. (*Nagyon melegen, hízlelően.*) Ön nemcsak az apja, hanem a legjobb barátja is. Elképzelem, milyen borzasztó lehet elválni öntől. Hiszen, — kénytelen vagyok bevallani — hogy még ebben a nehéz pillanatban is érzem az ön rendkívüli egyéniségének varázsát.

SIR LAWRENCE (*nyersen*): Miért vall nekem szerelmet? Vagy engem is feleségül akarna venni?

PINTO: Nem sértődöm meg, mert félek, hogy az ön jóindulata nélkül...

SIR LAWRENCE (*észbekap, közbevág*): Érttem! Talán világosabb lett volna, ha úgy mondja, hogy a »támogatásom« nélkül! Pedig arról szó sem lehet. Ha June el akar menni tőlem, nem akadályozom meg. De nem fogok vele törődni többet.

PINTO: Ne értsük félre egymást. Nekem nincs szükségem semmire. Én hozzá vagyok edzve az élethez. De June vattában tartott kis virág. Neki szüksége van a fényűzésre, a megszokott társasági pozíciójára. (*Kis szünet után meghatollan.*) Mind a kettlen szükségések vagyunk hozzá, hogy boldoggá tudjuk tenni June-t.

SIR LAWRENCE (*csillagot kezd benne valami kemény, akasztófa-humorral*): Hallod ezt June? Látod, milyen szerelmes? Egészen elvesztette a nagy szenvedélytől a józan esztét.

JUNE (*egy lépést tesz az apja felé, megfogja a kezét.*)

SIR LAWRENCE (*Pinto-hoz*): Ne féljen kérem. Nincs itt baj. June gazdagabb, mint én.

Én csak kezelem a vagyonát. Ő parancsol a pénzével.

PINTO (*bárszonyosan, de szemrehányóan*): Látja, June! Miért nem volt hozzám soha igazán bizalmas?

SIR LAWRENCE (*gúnyosan*): Csakugyan! Miért nem mondtad meg neki drágám, hogy független vagy? Látod, látod! Most nem lenne a komplikáció!

JUNE (*Nem felel, de minden beszédnél több, ahogy egészen az apjához simul, védelmet keresve.*)

PINTO (*helyre akarja hozni, hogy elhírtelenkedte a dolgot, nagyon főzd modorban a lányhoz*): Ne törődjék semmivel a világon. Az ösztönére hallgasson. Arra a titokzatos parancsra, ami megszólalt bennünk, amikor megláttuk egymást!

JUNE (*egészen az apjához tapadva, Pinto-hoz*): Olyan dolgokat kellene mondanom, amiket nem tudok kimondani. (*Halkan.*) Szégyellem magam

SIR LAWRENCE (*boldogan*): Majd én drágám! Engedd meg! Én! (*Diadalmasan átöleli June vállát, Pinto-hoz, hangosan, majd nem jókedvűen.*) Az az impresszió, hogy az úgy lezajlott! Ennek vége! (*Megcsókolja a lányát.*)

PINTO (*küzdien próbál*): Ez csak egy pillanat hangulata. Ön olyan ellenségesen vezette a diskurzust...

SIR LAWRENCE (*derülten*): Én az ön helyében egy szót sem beszélnék tovább. Fognám magam és szédítő gyorsan elmennék!

PINTO: De én harcolni fogok. Én az igazam érzem! (*Könyörgően.*) June!

JUNE: Nem! Nem! Elég volt kérem.

SIR LAWRENCE (*csöngel az asztalkán, n heztől csodálkozással*): Ejnye, de szívós mot van önben! (*A belépő inas-hoz.*) A gróf úr csit parancsol. Vezesse le az autómhoz.

PINTO (*ránéz az inasra, pillanatig gondozik, aztán jobbnak találja, hogy ne csináljon rányt. Könyvedén, hogy megfogja a cseléd a jó külszint.*) Köszönöm. Meggondoltam. Idő van. Inkább sétálok egyet. (*Veszi kala kesztyűjét, galánsan.*) A viszontlátásra Sir Lawrence. Isten vele June! (*Mintha észre se ven, hogy nem köszönnek neki vissza, nagyon büszke derékkal indul kijelét. Az inas mélyen meghajolt előtte a küszöbön, amikor kibocsátja az ajtón.*)

JUNE: Amikor azzal az irtózatossal bűnelt vádolták, nem bántam. Úgy éreztem, hogy vele kell pusztulnom. Most pedig irtóztam tőle. Amikor kiderült, hogy nem csinált semmit... csak... csak...

SIR LAWRENCE: Tudom drágám! Ne mondd ki drágám. Az ördög vitte volna el, aki divatba hozta ezt a típust. Ha egy kicsivel több szerencséje van, a markába kerültünk volna ennek az aranyfíjúnak!

FÜGGÖNY

Aranyszöke lesz. ha az EISNER-féle Eau Radiéusét használja 1.60 pengő. Barna vagy fekete határ nyer az Eisner-féle diókvonattól (1.60 pengő). Eisner Drogeria, fõh. kam. sz. ll. Antrássy-út 37. — Lerakatok: Szegedén; Mannheim. Sas drogeria. Targu Mures Fekete Mihály drogér a.